

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, kedd, augusztus 16-án.

225. szám.

Az insinuatíók minisztere.

(p-d.) Elmult az ünnep; nem a csöndnek, a békeségnek, de az izgatottságnak két napja. Elmult az ünnep, de nem jö nyugalom utána sem. Sőt úgy tetszik, mintha ettől a két naptól datálódna a legnagyobb krízis, az, amelyet előreláttunk, de amelyről eddig hallgatott az ország, nem akarván sietni a monarchia sebeinek feltárását.

Kiütött a háboru mind a két fronton, most már nemcsak az a kérdés, hogy a vámszövetséggel mi lesz, de kilépett a homályból az a probléma is, hogy mi lesz a politikai dualizmussal, azzal az egész kezelési rendszerrel, amelyet Deák Ferencz bölcsesége megalkotott.

Gróf Thun kijelentette a felség előtt, hogy nem tud kvóta-deputációt választani, nem tud delegációt választani. Szent isten, hát mit tud gróf Thun Ferencz ur?

Megmondjuk.

Tud vitatkozni azon, hogy Bánffy javaslata a dualizmus végének a kezdete; hogy a kereskedelmi szerződés előbb-utóbb a gazdasági összetartozás teljes szétszakadására fog vezetni, tud vitatkozni azon, hogy igenis lehet Magyarországon provizóriumot csinálni, igenis lehet Magyarországon az osztrák tizennegyedik szakasz jegyében a vámszövetséget ideig-óráig fentartani.

Csodálatos, hogy ez az ur, aki ott hon annyira képtelen, hogy még egy formászerű választás megtörténteért se mer garanciát vállalni, mennyire zseniális államférfiu, mihelyt arra kerül a sor, hogy mit lehet megtenni Magyarországon. Ha a mélyen tisztelt prágai exhelytartó ur nem lenne oly pitoyabilis alak, szinte feldühödhetnék az ember azon, hogy ez az ur mire tartja képesnek Magyarországot. Az osztrák pártok nem kaphatók egy heti békeségre, amely alatt a kiegyezési javaslatokat elintézhethetnék, de Magyarország szó nélkül kész a törvényei lábaltiprására a cseh gróf ur szép szeme kedvéért. Az osztrák pártok nem kaphatók öt perc békeségre, amelyen kvóta-bizottságot és delegációt választanának, de mi az Magyarországnak, félrerugni a kiegyezés minden garanciáját, minden alkotmányos érdekét? Hagyja ott gróf Thun a miniszterelnöki címet, amelynek rá nézve ugy sincs már sok értelme, és vegye föl az „insinuatíók főminisztere” titulusát. Akkor legalább megfelelhet majd új feladatának, jobban mindenestre, mint annak, amelyet eddig hordoztak az ő vállai.

Az embernek össze kell szednie minden energiáját, hogy meg ne feledkezzék arról, hogy ez a hely a politika számára való s a politikából a haragnak.

a szenvedélynek ki kell rekesztve lennie. Türtöztetnie kell minden idegét, hogy visszazorítsa a méltó szót, amely az ember ajkára tolikodik, amikor látja, hogy azok az emberek mernek a dualizmus végének a kezdetéről beszélni, akik nem képesek a dualizmus alfájának a megvalósítására. Mi okozzuk a vég kezdetét, mi, akik más, akik törvényes formát keresünk a gazdasági együvértartozás számára, annak fentartása számára, mikor pedig ez az összetartozás, a vámszövetség nem is integráns része a kiegyezésnek, nem is konzekvenciája a pragmatica sanctiónak, amely nagyszerűen meg volt százhuszonöt évig a külön vámterület mellett! Ellenben ártatlannak a vég kezdetében az osztrákok, akik egyszerűen megtagadják a pragmatica sanctio gyakorlásának legrimitivebb eszközeit! S ezek a rövidszű emberek akarják előírni Magyarország politikájának az utját.

Nem keressük, mit érdemel Bánffy a kereskedelmi szerződés terveért, de azt az egyet tudjuk, hogy akik Magyarországot az alkotmány elhagyásának lejtőjére akarják szorítani, azok mit érdemelnek. Mi érdekük azoknak az embereknek, hogy újabb, veszedelmesebb Königrätz elé vigyék a monarchiát, nem tudjuk, de hogy főbenjáró bűnben vétkesek, mert a dinasztia ellen törnek: ezt Magyarországon mindenki tudja.

Igaz, úgy látszik, segít nekik magyar ember is, Kállay Béni. De hát ő tőle nem vehetjük rossz néven, ha azt hiszi, hogy az egész világ egyetlen Bosznia és hogy Magyarországnak is egyetlen ambíciója valami lidzse. Aztán meg ő Bécsben lakik, tehát meg van győződve, hogy noblesse oblige: neki most már kötelessége reakzionáriusnak lenni, kötelessége a magyar alkotmány ellen küzdeni. Elég számos példa után indul, noha 1867-ben, úgy hihette volna az ország, hogy ez a species elvonult már e földről, miután annyi nyomoruságot okozott uralkodónak, népeknek egyaránt. Különben meg fogja tanulni, ha igazán le akarja jönni a reakció helytartójául, hogy Budapestről Bécsbe aránytalanul gyorsabban járnak a vonatok, mint Bécsből Budapestre. Boszniában szerelmeskedhetik az ő szlávjaival, de aztán maradjon is ott velük véglegesen.

De vajjon mi jogosíthatta fel az insinuatíók miniszterét, hogy ez egy ember szavára többet hajtsanak, mint a magyar kormányra, mint az egész magyar közvéleményre? Csak a hagyományos osztrák vakság, vagy talán egyéb is?

Az uralkodó bölcsesége elhalasztotta a döntést, időt engedett osztrák miniszterének a magabátérésre s meghagyta a két kormánynak, hogy egyezzenek meg valamiközös javaslatban. E célból augusztus

24-én az osztrák miniszterek ideérkeznek és közös nagy tanácskozások lesznek.

Egy hét elég idő arra is, hogy az osztrák urak idegei megszabaduljanak a rémképektől, s elég idő arra is, hogy megfontolják, hogy ebben a pillanatban nem szabad Ausztriának azzal a bizonyos egy ideával megkésnie. Tessék megérteni a felség szavát, nehogy utóbb — amikor késő lesz már — sirva könyörögjék vissza Bánffy tervét. Tessék megérteni a pillanat parancsát, hogy gyorsan véget kell vetni az egyik kérdésnek, gyorsan el kell intézni a gazdasági kérdések ügyét, amikor kérdésessé vált a delegáció.

Mert ha két év kellett erre a problémára, bizony kérdés, vajjon elég lesz-e ötnegyedév a politikai kiegyezés revíziójára. Célirányos lenne, ha előlött is gondolkoznék egy kissé az insinuatíók minisztere.

**

A két ünnepnap politikai eseményéről, a miniszteri tanácskozásokról és királyi kihallgatásokról itt adjuk a tudósításokat:

Az ischli tanácskozások.

Ischl, augusztus 14.

A közös miniszterek a király meghívására jelentek meg Ischlben. Kaizl és Baernreither minisztereket gróf Thun miniszterelnök hívta meg.

Délelőtt 9 órakor Kállay közös pénzügyminiszter meglátogatta báró Bánffy miniszterelnököt és félóráig tanácskoztak együtt.

A király báró Bánffy miniszterelnököt délelőtt tizenegy órakor, gróf Goluchowski közös külügyminisztert déli tizenkét óra után kihallgatáson fogadta. Mind a ketten hivatalosak voltak az udvari ebédre is.

Báró Bánffy és gróf Thun miniszterelnökök délelőtt együtt tanácskoztak.

Báró Bánffy hétfőn is itt marad és ő feléje újra kihallgatáson fogadja.

Az udvari ebéden valamennyi ittlelvő miniszter résztvett. Holnap a király ő felsége báró Bánffy és gróf Thun miniszterelnököket közös kihallgatáson fogadja.

Báró Bánffy valószínűleg holnap este utazik el. Átutaztában egy napot Bécsben fog tölteni, hogy elintézzék az ő felsége személye körüli miniszterium ügyeit. (M. T. I.)

Ugyanezeket jelenti a „Bud. Tud.”

Ischl, augusztus 14.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök szombati kihallgatása után a kabinetiroda részéről gróf Goluchowski és Kállay közös miniszterek Ischlbe hívták, míg gróf Thun osztrák miniszterelnök, dr. Kaizl pénzügyminiszter és Baernreither kereskedelmi miniszter kollégáit tanácskozásra szintén Ischlbe hívták.

Az osztrák miniszterek vasárnap reggel érkeztek meg és hosszabb ideig értekeztek gróf Thun miniszterelnökkel a báró Bánffy Dezső miniszterelnök részéről előterjesztett javaslatok felett, amelyek a kiegyezési kérdések elintézésének módjára vonatkoztak.

Délelőtti tíz órakor báró Bánffy felkereste gróf Thunt, akiyel háromnegyed óra hosszat értekezett, mire ő felsége a két miniszterelnököt együttes kihallgatáson fogadta.

Déli tizenkét órakor gróf Goluchowski közös külügyminisztert fogadta a király.

A három órakor tartott udvari ebédre az itt időző hét miniszter mind hivatalos volt.

Hétfőn délre mind a két miniszterelnök újabb kihallgatáson lesz ő felségénél.

A „Bud. Tud.” ma délután a következőket jelentette:

Ischl, augusztus 15.

Ő felsége ma délelőtt első sorban Baernreither kereskedelmi minisztert és Kaizl pénzügyminisztert fogadta, majd később a két miniszterelnököt, gróf Thunt és báró Bánffy közös kihallgatáson, mely másfél óráig tartott.

Miután ő felsége a két miniszterelnököt az utóbbi napokban ismételtén fogadta és azoknak előterjesztését meghallgatta, a két miniszterelnök az egymással folytatott tárgyalások alapján arra a megegyezésre jutott, hogy ezeket a tárgyalásokat augusztus 24-én Budapesten folytatni fogják és ezekre a két állam szakminisztereit is meghívják.

Kállay miniszter tegnap este, Goluchowski ma délben utazott el innen. Bánffy este utazik el, holnap reggel Bécsbe érkezik és egy napot ott tölt.

A miniszterelnökség már szombaton küldte meg az összes minisztereknek a meghívót a szerdán megtartandó minisztertanácsra. A Budapestről távollevő miniszterekkel a meghívó táviratilag közöltetett.

Ischl, augusztus 14.
(Kiküldött tudósítónktól.)

A király báró Bánffy Dezsőnek ismeretes előterjesztése felől ma sem döntött még. A ma reggeli személyvonattal egyszerre érkeztek ide: Goluchowski külügyminiszter, Kállay közös pénzügyminiszter. Kaizl pénzügyi és Baernreither kereskedelmi osztrák miniszterek.

Érdekes volt e sok minisztert megfigyelni. Kaizl és Baernreither röviden megérkezésük után fölkeresték az osztrák kabinetfőnököt, gróf Thunt és vele az egész délelött folyamán tanácskoztak.

Kállay Béni pedig sietett báró Bánffy Dezsőt fölkeresni a „Goldenes Kreuz”-ban, ahol fél óra hosszat maradt vele. Bánffy a Kállayval folytatott tanácskozás után a császári nyaralóba sietett, mert tizenegy órára volt kitűzve kihallgatása a királynál. A mai audiencia jóval rövidebb volt, mint a tegnapi. Bánffy még benn volt a királynál, amikor a császári nyaralóban megjelent gróf Goluchowski külügyminiszter, kinek báró Bánffy után volt magánkihallgatása a felségnél. Goluchowski majdnem két órát időzött az uralkodónál, aki Goluchowski után ma már nem fogadott más minisztert.

Thunt és báró Bánffy holnap közös kihallgatáson fogadja a király.

Miután báró Bánffy visszatért a villából, felkereste gróf Thunt, kivel egy órahosszat konferált.

Délután udvari ebéd volt, melyen az Ischlben tartózkodó családtagokon kívül megjelentek: gróf Goluchowsky, báró Bánffy és gróf Thun, valamint a többi itt időző osztrák miniszter is.

A délután folyamán kapta báró Bánffy az értesítést, hogy ő felsége holnap ismét kihallgatáson fogadja.

A most ideérkezett bécsi lapokból látom, hogy azokban mára koronatanács van jelezve, melyre Lukács László is hivatalos lenne. Pozitíval jelenthetem, hogy az a koronatanács ma nem tartatott meg és hogy Lukács László nem érkezett ide.

A szitaációról magáról azt jelenthetem,

hogy az roppant komoly. A nagy vita a körül forog, vajjon meg legyen-e a provizórium, vagy az állandó önálló berendezkedés lépjen-e életbe. Báró Bánffy az 1898: I. törvényezikk által az önálló állandó gazdasági berendezkedésre érzi magát kötelezve. Ez alapon a képviselőház elé új javaslatokat terjesztene, melyek érdemben teljesen megfelelnek a régi kiegyezési javaslatok tartalmának.

De báró Bánffynak ezt a követelését osztrák részről elvi okokból megtámadják. Egyrészt feltik a monarchia nagyhatalmi állását, mert Ausztria és Magyarország mint két külön gazdasági terület szerepelne. Továbbá attól félnek, hogy az önálló berendezkedés formája — ha egyelőre meg is tartatnék az összetartozandóság — később mégis a teljes vámpolitikai szakadáshoz vezetne.

Nagy nehézség továbbá, hogy a kvóta szabályozásához és a delegációk megválasztásához az osztrák Reichsrath közreműködése okvetlenül szükséges. Csak hogy gróf Thun képtelen a kötelezettség elvállalására, hogy a Reichsrathot összehozhassa és hogy általa a kvotabizottság és a delegáció tagjait megválasztassa.

A nehézségek roppant nagyok és igen kérdéses, hogy a döntés holnap meglesz-e már.

A két álláspont.

Bécs, augusztus 14.

A „N. W. T.” Ischlből a következőket táviratoztatta magának, ami nagyrészt rekapitulálása és megerősítése a mi korábbi jelentéseinknek.

Osztrák részről úgy informálták a tudósítót, hogy az osztrák kormány az ischli tanácskozások folyamata alatt „a magyar követelésekkel szemben” tisztán csak a védelemre szorítkozik. Magyarország azt hiszi, hogy a Reichsrath egybehívását okvetlenül keresztül kell vinnie, mert szerinte meg kell választani a kvotaküldöttségeket és be kell nyújtani a kiegyezési javaslatokat. Ezzel szemben az osztrák kormány álláspontja az, hogy a Reichsrath összehívása nem okvetlenül szükséges, ha a magyar törvény rendelkezése értelmében konstataálni is kell előbb a bizottságok tárgyalásának eredménytelenségét, mielőtt a korona döntését lehetne igénybe venni, mert a törvényt oda lehet interpretálni, hogy a kvotaküldöttségek tanácskozásait az osztrák parlamenti ülészek bezárása lehetlenné tévén, ezért kell ő felsége döntését kikérni. A kiegyezési javaslatok benyújtását nem látja szükségesnek az osztrák kormány, mert a jelen esetben csak a kiegyezési provizórium meghosszabbításáról van szó, amit a 14. szakasz alapján is meg lehetne tenni. Ezenkívül az osztrák kormány semmiféle biztosítékot nem adhat arra, hogy az esetleg ujonnan egybehívott Reichsrath meg fogja-e választani a kvotaküldöttségeket.

A nyelvirendeletek visszavonását ugyanis kizártnak kell tekinteni, mert az országgyűlés a visszavonás esetén munkaképtelenné lenne a csehek obstrukciója következtében, ha pedig vissza nem vonatnak a rendeletek, a németek obstrukciója gátolja meg a rendes parlamenti működést. Az úgy érdemleges elintézését egy új alapokra fektetett Reichsrathra is lehetne bízni, de hogy aztán ez a Reichsrath teljesen megbízható gépezet volna-e, az csak a jövő kérdése lehet.

A magyaroknak a kiegyezési törvény huzonötödik szakaszát, mely szerint a közös ügyeknél a parlamentarizmust megkívánják Ausztriában is, hatályon kívül kell majd helyezniök. Csak hogy ez is a jövő kérdése. A jelen pillanatban Magyarország legalább jó akaratot tanusít az iránt, hogy a kiegyezési törvénynek a kvótára vonatkozó szakaszait és a provizórium törvényt úgy interpretálja, hogy minden válság tárgytalan legyen. Ha Magyarország tényleg ragaszkodik a monarchia nagyhatalmi állásához, akkor nem fogja a két állam közt levő kacsot orthodox törvénymagyarozatával meglazítani.

Magyar részről ellenben a következő tudósítást kapta:

Gróf Thun hihetetlen hibát követett el, amikor az osztrák Reichsrath ülészekét berendezte. Ezzel oly kínos helyzetet teremtett, hogy sem a kvótát nem lehet meghatározni, sem pedig a kiegyezési javaslatokat nem lehet tárgyalni.

Ha az ülészeket be nem rekeszti, a kvotaküldöttségek szeptemberben folytatják tárgyalásaikat és a magyar képviselőház bizottságai tárgyalhatták volna a kiegyezési javaslatokat. De ez lehetetlen, ha az osztrák parlament nincs együtt. Új provizóriumot Magyarország az 1898. I. törvényezikk alapján el nem fogadhat, mert ennek alapján Magyarország önállóan szabályozza ügyeit, ha 1898 végéig nem jön létre vám- és kereskedelmi szövetség.

Ezeket és a magyar alaptörvényeknek azt a rendelkezését, hogy Magyarország közös ügyben csak is Ausztria törvényes képviselével léphet tárgyalásokba a magyar kormánynak föltétlenül respektálnia kell.

A magyar kormány ennek következtében csakis az osztrák parlamenttel köthet kiegyezést és ha a magyar kormány a törvény elvei ellenére cselekszik, nemcsak az ellenzék, hanem a saját pártja is ellene fordulna. Minden esetre a legkényelmesebb az volna a magyar kormánynak, ha a tizennegyedik szakasz alapján köthetne kiegyezést. Csak hogy ezt Magyarországhoz alkotmányértésnek tekintenek és ennek elfogadására a magyar parlamentben többség nem akadna. A helyzet tulajdonképpen csak az osztrák kormányra volna válságos. De a magyar kormányra is válságossá lesz azáltal, hogy gróf Thun említett baklövése a parlamenti kormányzást lehetlenné teszi. Ha az ülészeket be nem rekeszti, akkor mégis csak találtak volna más kibúvót az év végeig, amely Magyarországnak az önálló rendelkezést feleslegessé tette volna.

Báró Bánffy sem chauvinista, sem pedig nem „Justamentpolitiker.” Amit ő neki tilt a lelkiismerete, azt a parlament sem tenné meg és nem akadna kiváló magyar politikus, akinek bátorsága volna a nyilvánosság elé lépni az osztrákok által kívánt tervekkel, ha csak Kállay nem, akinek megjelenése a szintéren Magyarországon már nemcsak kormányválságot, hanem alkotmányválságot jelentene.

A király határozata.

Ischl, augusztus 15.

Ő felsége ma dr. Kaizl és dr. Baernreither osztrák minisztereket kihallgatáson fogadta. Déli tizenkét órakor mindkét miniszterelnök a királyi villába ment, hol ő felsége közös kihallgatáson fogadta őket, amelyen kifejtették álláspontjukat. Báró Bánffy és gróf Thun, miután ischli tartózkodásuk alatt az uralkodónak több ízben jelentést tettek és egymással beható tanácskozásokat folytattak, megegyeztek abban, hogy a tanácskozásokat az illető szakminiszterekkel együtt augusztus 24-én Budapesten folytatják.

Ischl, augusztus 15.

Ma az összes miniszterek távoztak Ischlből. Kállay közös pénzügyminiszter nem várva be az uralkodó döntését, már tegnap elutazott.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök holnap még Bécsben marad, több, a kiegyezés kérdésével össze nem függő ügy elintézése [végett. Hogy a miniszterelnök a holnapi napot Bécsben tölti, még az ischli ut előtt meg volt állapítva. (Bud. Tud.)

A mai döntés.

— Kiküldött tudósítónk távirata. —

Ischl, augusztus 15.

Tegnap táviratomban azt jelentettem, hogy nagyon kérdéses, várható-e a mostani helyzet komoly stádiumában ma egyáltalán döntés? E feltevést a mai nap teljesen igazolta. A kiegyezési krízis a mai napon, mikor a két miniszterelnök együttes kihallgatásában elérte tetőpontját, megszűnt válság lenni és a felség bölcsesége ismét megtalálta a ho-

Ijes utat, hogy a már-már összecsapással fenyegető hullámokat visszaterelje medrébe és megadta az utbaigazgatást, miként kell a kibontakozást megtalálni. A király nem döntött ma egy irányban sem: nem tette magáévá gróf Thun előterjesztését, melylyel a provisorium létesítésére kikerete az uralkodó támogatását, de nem vetette el báró Bánffy javaslatát sem, melylyel a magyar miniszterelnök Magyarországnak meg akarja adni az önálló gazdasági berendezkedés jogát.

Az uralkodó ismét fényes tanujelét adta kormányzati bölcsességének és tapintatának, mikor alkalmat adott a két miniszterelnöknek arra, hogy érveljék ellen csoportosíthassanak és álláspontot állásponttal szemben érvényesíthessenek. Meghallgatta mind a kettőt és miután meglátta, hogy a két kormányelnök nézete nem olyan áthidalhatatlan, hogy ne lehetne a kettőből leszűrni egy közös megállapodást, a király igazi uralkodói türelemmel oda döntött, hogy a két miniszterelnök kísértse meg még egyszer, hogy kevésbé izgatott körülmények és viszonyok között jussanak oly kompromisszumra, melyet mindketten egyformán keresztülvihetnének azután.

Az uralkodó meggyőződött a mai közös kihallgatásból arról, hogy a két kormányelnök egymás közt folytatott tanácskozásában nem vészett el egészen az a fonal, mely a közös megérthetéshez vezethetne és ezért azt a királyi elhatározást közölte velük, hogy alkalmas időpontban új előterjesztésekkel, még pedig közös előterjesztéssel jöjjenek hozzá.

A két kormányelnök az uralkodó kívánásának megfelelően a kihallgatás után nyomban el is határozta, hogy még e hó folyamán ismét tanácskoznak, a szakminiszterek bevonásával, a kiegyezés problémája felett. Minthogy az utolsó tárgyalások Bécsben folytak, az új tárgyalások helyéül Budapest, idejéül pedig augusztus 24-ike állapított meg.

Az itt időző magyar politikások körében a király elhatározását meglepedéssel fogadták, mert belőle megértheti mindenki, hogy a király nem óhajtja az ügyeket elmérgesíteni.

Bécsi jelentések.

Bécs, augusztus 15.

A holnapi „Neue Freie Presse” írja: A két miniszterelnök tegnap és tegnapelőtt a konferenciák eredményeképp a királynak előterjesztéseket és javaslatokat tettek. Ő felsége e javaslatok ügyében tanácsot kért a közös miniszterektől is.

Báró Bánffy javaslata az, hogy a Badenifele kiegyezési javaslatokat, amelyeket a két parlament elé terjesztettek áprilisban és amelyekre Ausztriában többség nincs, Magyarországnak önálló törvényhozása elfogadja azzal a clausulával, hogy e kiegyezés mindaddig érvényben maradjon, amíg Ausztria nem biztosít viszonyosságot, vagyis amíg Ausztria az ellenkezőjét el nem határozza. Gróf Thun ezt a javaslatot ellenezte, mert úgy ő, mint a közös miniszterek az első lépést látják ebben a két „államfél” különválásához.

Oszták részről nem tartják elegendő biztosítéknak Bánffynak abbéli ígéretét, hogy Magyarország hajlandó akkor is kereskedelmi szövetség megkötésére, ha Ausztriának ismét lesz akcióképes parlamentje. Ezt a fordulatot nem tartják valószínűnek, ha már egyszer az első lépést megtette Magyarország az önálló vámterület felé. Egyelőre még nincs döntés. Hír szerint ő felsége előbb még meghallgatja Szilágyi Dezső és Tisza Kálmán véleményét.

Újabb táviratok jelentik:

Az ischli tanácskozások épen nem voltak érdemlegesek. Nem volt itt szó arról, hogy vám- és kereskedelmi szövetség vagy pedig

kereskedelmi szerződés legyen-e, hanem igenis arról, hogy vajjon az osztrák Reichsrathot egybe kell-e hívni. Magyarországnak azt hiszik, hogy az osztrák Reichsrath összehívása nélkül a magyar kormány nem vezetheti tovább az ügyeket.

Egybehangzó hírek szerint a király a magyar kormány előterjesztése alapján fog dönteni.

Bécs, augusztus 15.

A „Neues Wiener Tagblatt” jelenti holnap: Beavatott körökben a döntés elhalasztását a magyar álláspont győzelmének tekintik. Az elhalasztás formájául azért választották az ismertetett módot, tudniük az elhalasztást, mert lehetővé akarták tenni gróf Thunnak, hogy állásától ne kelljen rögtön megválnia.

Abból a körülményből, hogy az alkotmányos elv oly nevezetes győzelmet aratott Ischben és mert a magyarok a „birodalom” érdekében mint az alkotmányosság védői léptek föl, azt következtetik Ausztriában, hogy a Reichsrathot nem azért nyitják ki, hogy mindjárt megint becsukják, hanem azért, hogy módot nyújtsanak a komoly munkára. Még egyelőre nem lehetne megmondani, hogy ez esetben milyen nagy része volna Magyarországnak az osztrák parlamentarizmus helyreállításában, de mindenesetre jellemző és érdemes feljegyezni, hogy a magyar alkotmányosság gondolata oly hatalmas és ellenállhatatlan, hogy az Ausztriában oly gyakran felmerülő ellentétes törekvéseket egy csapásra lehetetlenné teszi.

Budapestről jelentik a „N. W. T.”-nak, hogy az ischli napok eredményét ott is a magyar alkotmányosság győzelmének tekintik.

TÁVIRATOK.

A czári pár Livádiában.

Frankfurt, augusztus 15. A „Frankfurter Zeitung” jelenti: A czári pár e hónap végén a moszkvai II. Sándor czár-émlék felavatása után Livádiába megy, ahol a czárné lebetegedését bevárja. (N. W. T.)

A pápa betegsége.

Róma, augusztus 15. Ma rossz hírek terjedtek el a pápa állapotáról, amelyek azonban nem nyertek megerősítést. A pápa ma misét tartott. Állapota meglehetősen kielégítő.

Ki legyen a regens?

Belgrád, augusztus 15. Sándor király távollétére nagy gondot okoz a regenség kérdésének eldöntése. A választás Milán ex- király és az egész kormány között történik, valószínűleg az utóbbi javára.

A béketárgyalások.

Madrid, augusztus 15. A kormány ma este közölte Puerto-Rico és a Filippini szigetek főköormányzóival az utasításokat a békejegyzőkönyv feltételeinek teljesítésére és a katonai kiűrités előkészítésére. Együttal utasításokat küldött arra az esetre, ha a felkelők nem csatlakoznának a fegyverszünethez.

Washington, augusztus 15. Shafter tábornoktól távirat érkezett, amelyben azt jelenti, hogy az „Isla de Luzon” szállító-gőzhajó 2193 spanyol katonával tegnap délután elhagyta Santiagot. Shafter tábornok azt hiszi, hogy három vagy négy nap múlva utnak indulhat. A kormány nem küld több csapatokat a Filippini-szigetekre, hacsak Merrith tábornok nem kérné.

Madrid, augusztus 15. Blanco tábornagy beadta lemondását azzal a megokolással, hogy ő nem vezetheti Kraba kiűritését. Augusti tábornok, a Filippini-szigetek főköormányzója szintén visszatér Spanyolországba és átadja a parancsnokságot a másodparancsnoknak.

A Dreyfus-ügy.

Páris, augusztus 15. A royalisták és imperialisták orleansi Mária névnapját és I. Napoleon születése napját több lakomával ülték meg. Az ez alkalmakkor mondott beszédek mindegyikében megemlékeztek a Dreyfus-ügyről és szemére vetették a köztársaság kormányának, hogy megengedi a hadsereg inzultálását és azzal vádolták a parlamentarizmust, hogy tönkre akarja tenni a hadsereget.

Kréta.

Kanea, augusztus 15. Két francia tiszt negyven csendőrrel ideérkezett, hogy a rendőri szolgálatot ellássák.

HIREK.

Lapunk mai száma 12 oldal.

— A király Löcsén. Mint Löcséről írják, az ottani hadgyakorlatokra már nagyban készülődik a bécsi főudvarmesteri hivatal. Tegnap két kocsis butorszállítmány érkezett oda és a napokban még hét kocsival várnak. Elkészültek az udvari konyhák is, a felsőbb leányiskolában pedig, ahol a gazdasági intézőség lesz, a szükséges átalakítások még folyamatban vannak.

— Személyi hírek. Sándor szerb király szerdán rövid tartózkodásra Bécsbe érkezik. — Dr. Angerer érsek állapotában csekély rosszabbodás állott be. Ereje hanyatlott. — Báró Vay Miklós Londonból Párisba utazott. — Horánszky Nándor, a nemzeti párt elnöke, Budapestre, állandó tartózkodásra hazaérkezett.

— Vilmos császár Nauheimban. Nauheimból telegrafálja tudósítónk: Vilmos császár a majnai csapatszemle befejezése után szombaton idejön és meglátogatja a magyar királynét.

— Mária mennybemenetele. Ma a keresztény világ egy, a magyar nemzetre nézve is történelmi nevezetességű Mária-ünnepet ült meg: Mária mennybemenetele napját. A szent hagyomány szerint e napon szűz Mária a mennybe szállott fel. Halálakor ugyanis nem volt jelen minden apostol és így csak tizenegy apostol jelenlétében zárták sirba testét. Néhány napra a temetés után azonban megérkezett a távollevő Fülöp apostol és nagyon kérte társait, hogy nyissák fel előtte szűz Mária sírját. Az apostolok megtagadták, de akkor a sir már rózsákkal volt csak telve: Máriát pedig, a szent hagyományok szerint, égbe vitték fel az angyalok. Ez a mai ünnep történelmi jelentőségű a katolikus világban. Magyarországra nézve pedig azért nevezetes ez az ünnep, mert ez volt az a nap, amelyen szent István király haldokló ágyában szűz Mária kiváló pártfogásába ajánlotta Magyarországot. És azóta Regnum Marianum Magyarország neve s azóta disziti a magyar lobogókat szűz Mária képe. A magyar katolikus világ mindig ezt a napot tartotta a nemzet fogadalmi ünnepének és mindig ezt a napot tisztelte meg Nagyszonyunk napja czímmel szent István király óta egész napjainkig. Hogy pedig a magyar nemzet sohasem feledkezzék meg e mai nap történelmi jelentőségéről, azért Magyarország primásai Mária mennybemenetele tiszteletére szentelték fel az esztergomi bazilikát és abban évenként fényes ünnepséggel ülik meg bucsuval a mai napot. Esztergomban ma is nagy bucsu volt és azon Vaszary Kolos bíboros hercegprimás mondta az ünnepi nagymisét.

Esztergomból jelentik nekünk, hogy Vaszary Kolos hercegprimás a küldöttségek és üdvözlők nagy sokaságát fogadta. Megjelentek nála a megyei és városi notabilitások, a közös hadsereg tagjai, a főpapság és még számosan, kik a másfél évig távol volt egyházfőt szeretetükről biztosították. A főszékesegyházban má fényes istentisztelet volt. A hercegprimás haragszó, mozsárlóvések és a közönség lelkes ovációi között vonult a templomba. A menet élén Malina Lajos golgármester hajtott, diszes egyenruhájú huszárok előlovaglása mellett. A főszékesegyház zsufolásig volt telve. A hercegprimás holnap reggel Budapestre megy.

és e hó 21-én ismét visszatér Esztergomba, ahol szeptember végeig fog időzni. Az ide érkező pápa követét nagy ünnepekkel készülnek fogadni.

— A szerb király születésnapja. Sándor szerb király születésnapja alkalmából a budapesti szerb királyi főkonzulátus Te Deumot rendezett tegnap a zöldség-utcai szerb templomban. A templom színiünni megtelt a budapesti szerb kolónia tagjaival, akiknek állán megjelentek Barlovác György főkonzul, Weisz Soma alkonzul, a konzulátus, valamint a szerb kereskedelmi muzeum és ügynökség tisztviselői. Ott volt továbbá Sélley Sándor miniszteri tanácsos a kormány, Pesti Ferencz IV. kerületi előjáró és Goraczky Zsigmond helyettes előjáró a főváros képviselőtársaságában. Az ünnepi istentiszteletet Kosztits Simon esperes-plébános tartotta. Misa után fogadtatás volt a szerb főkonzulátusnál, hol a kitelt ivon számosan irták alá nevüket.

— Szilágyi Dezső úti kalandja. A t. Ház népszerű elnöke, aki tudvalevőleg a Tátrában nyaral, volt miniszter-társától, gróf Csáky Albintól, nemrégiben meghívást kapott, hogy szepes-mindszenti kastélyában egy pár napot töltsön. Szilágyi Dezső a meghívást elfogadta és vonatra ült, amelyről Szepes-Olaszin kellett kiszállnia. Itt várt rá gróf Csáky négyes fogata. Szilágyi azonban nagyon elmerült a vadregényes táj szemlélésébe és csak Margittafalu táján kezdte észrevenni, hogy mennyire vannak még Szepes-Olaszintól. Ekkor hallotta, hogy Olasz útna már a negyedik állomáshoz közelednek. A dolgon nem lehetett már segíteni, Szilágyi Margittafalván kiszállt és hosszasan várakozott a visszafelé menő vonatra. Több órai késéssel érkezett meg Olaszira és így Szepes-Mindszentre, ahol gróf Csáky már aggódva várta vendégét.

— Halálhíradás. Schwarz Ármint, a „Pester Lloyd“ kiváló munkatársát, súlyos csapás érte. Neje, született Hirschl Jozefa, tegnapelőtt hosszas szenvedés után meghalt. Temetése közrészvét mellett ma délután volt.

— A bolgár fejedelem fia Tátrafüreden. Mint löcsei tudósítónk írja, Ferdinand bolgár fejedelem két kis fia, Boris és Cyrill hercegek e hónap 8-án a poprádi állomásra érkeztek. A pályaudvaron egy bolgár pap várta és fogadta a fejedelemi gyermekeket. Rövid tartózkodás után bérkocsikon azonnal Tátrafüredre hajtottak, míg máhájukat, melyet „Bagages de S. A. R. le Prince de Bulgarie“ felirattal „le lieutenant Kourtockiev“ Sophiában adott fel, több létrásszeker vitte utánuk.

— Osztrák-magyar tisztek Boroszlóban. A 11. gránátos-ezred látogatására tegnap Josefstadtból az osztrák-magyar 74. gyalogezred küldöttsége — mint nekünk Boroszlóból táviratozzák — odaérkezett. A küldöttség az ezredparancsnokból, egy őrnagyból, husz kapitányból és főhadnagyból, egy őrmesterből és tizenöt közemberből áll. A küldöttséget az ezred egész tisztikara fogadta. Este hat órakor a királyi palotában nagy ebéd volt. Ma délután a szász-meiningeni örökshercegné szemlét tartott a 11. gránátos-ezred felett, amelynél mint szemlélők az osztrák-magyar tisztek is jelen voltak. A nagy ebéd után, amely ma lesz a királyi palotában, a küldöttség tagjai visszatérnek Josefstadthba.

— Francia miniszterek egy tornaversenyen. Maeraból távirják: Sarrien és Cavaignac miniszterek ma délután ideérkeztek, hogy jelen legyenek a nemzetközi tornaverseny díjazásánál. A minisztereket élénk ovációban részesítették, miközben: „Éljen a hadsereg!“ „Éljen Cavaignac!“ kiáltások voltak hallhatók.

— A Ferencz-rendiek kiskáptalanja. Az Üdvöztöről nevezett Szent Ferencz-rendi tartomány és a reformokat elfogadók zárdái e hónap 28-án tartják meg rendi kiskáptalani gyűléstüket Vácson. E gyűlésen először fog elnökölni a rendnek Rómából kinevezett főnöke: Huszka Emánuel. A gyűlésre Korkecz Alajos, a rendnek degredált főnöke is kapott meghívót.

— Vértessy Sándor halála. A budapesti királyi ítélőtábla elnöke, Vértessy Sándor Rohitschon nyaral. Innét táviratozzák nekünk, hogy az agy az tegnap esti sétájánál elcsuszott és bal lábának

czombesontját eltörte. Dr. Gámán füredorvos azonban konstataulta a törést, a Gráczból táviratilag odahívott Ebner tanár pedig megerősítette ezt a diagnózist. A teljes felépülés, tekintettel az öreg ur korára, hónapokig is eltarthat. Most neje és fia ápolják; ma délután a gráci mentőegyesület Pört-schachba szállítja, onnét pedig vasuton hozzák Budapestre.

— A főkapitány lthon. Rudnay Béla főkapitány szabadságáról visszaérkezett a fővárosba, a hivatalának vezetését végleg átvette Pekáry József főkapitányi helyettesétől.

— Tűzek. Egerből táviratozza tudósítónk. Nagytálya községben óriási tűzvész pusztított. Negyven ház, a melléképületekkel együtt, már leégett. Az egri tűzoltók távirati felhívás folytán Nagytályára utaztak, hogy a tűz eloltásában segédkezzenek. — Znióváránál — mint lapunknak írják — e hónap 12-én éjjel nagy tűz ütött ki, mely három óra eltelté után tizenhat lakóházat és számos melléképületet elhamvasztott. A tüzet csak nagynehezen, éjjel utáni két óraker sikerült továbbterjedésében megátolni. A kár tetemes.

Mint a „Breslauer Zeitung“ jelenti, Flinsberg-füredben tegnap a „Berliner Hof“ szálloda egyrésze leégett. Egy nő a lángokban lelta halálát. Három pinczár az épület tetejéről leugrott az utcára és súlyos sérüléseket szenvedett. A hölgy, aki életét vesztette, Teischmann kisasszony, Berlinből való.

Kazánból táviratozzák, hogy az alsó városrész egy épülete néhány nap előtt kigyuladt s a tűz az egész alsóvárosra kiterjedt. A szervezeten és gyakorlatlan tűzoltók tehetetlenül nézték a lángok pusztításait. Eddig kétszázötvenhat épület hamvadt el, közte több gyár és középület is. A tűz még mindig nem aludt el s most már az egész város veszedelemben van.

Trouvilleban tegnap este egy Percher nevű divatárúsnőnek a Rue des Bainsen levő házában nagy tűz támadt, mely rohamosan terjedt és csakhamar belekapott a szomszéd házakba is. A tűzoltóság a tüzet mindeddig nem tudta elfojtani.

— Szoborleplezés. Triesztből táviratozzák: Tegnap leplezték le Ober-Branica községben báró Zhebovin tüzérszázadosnak, a Mária Terezia-rend lovagjának emlékszobrát. Az ünnepély egyuttal hődolatli ünnep is volt ő felsége jubileuma alkalmából.

— Egy turista halála. A „Fränkischer Courier“ szerint tegnap este egy Müller nevű berlini turista, aki a német és osztrák Alpes-egyesület közgyűlésére jött Nürnbergbe, a vár faláról lezuhant a várat övező árokba és szörnyet halt.

— Pénzhamisító banda elfogatása. A pestvidéki törvényszék fogházában most egy nagyobb társaság talált elhelyezést, ravaszul üzött pénzhamisítási üzelmekért. A banda Pestmegye területén folytatta jövedelmező gazságait, míg a véletlen véget nem vetett azoknak. A vizsgélat eddigi adatai szerint a banda keletkezésének érdekes története van. Páprády Sándor, Baranyamegye besei illetőségű, család miatt többször büntetett egyén a központi gyűjtőfogházban megismerkedett Pálinkás János tápió-sápi, szintén rovott multu egyénnel. Az ismeretségéből csakhamar intim barátság fejlődött ki a két ember között, mely még Pálinkás kiszabadulása után sem szakadt meg közöttük. Páprádi alig várta szabadulását s midőn ez év márczius elején végre valahára mégis kibocsátották, első dolga volt felkeresni egykori rabtársát, Pálinkás Jánost, Tápió-Sápon. Páprádi mégis a gyűjtőfogházban megbeszélt tervük megvalósítását hozta szóba s kérdezte Pálinkástól, lehetne-e Tápió-Sápon olyan vagyonos embert találni, akitől hamis pénz ígéréssel sok valódi pénzt lehetne szerezni? Pálinkás erre megnevezte Stitély Máté községi pénztárnokot és Tóth András korcsmárost. Páprádi erre érintkezésbe lépett a két gazdag civissel, akik közül azonban csakis Tóthot tudta lépére vinni. Mindjárt másnap már följöttek Budapestre azért, hogy Tóthot bemutassa a hamis pénzgyártó részvénytársaság vezetőinek. Itt aztán a Garay-téren levő kávéházban a nagyságos urak lefizették vele előbb 30 forintot, utóbb pedig 180 forintot azzal a biztatással,

hogy nyomban intézkednek bécsi bankgyárunknál a megfelelő mennyiségű hamis pénz elkészítése s lektüdése iránt. Alig két hét múlva távirati uton rendelték föl Tóth korcsmárost a nagyságos urak. Tóth rögtön feljött s ekkor értésére adták, hogy a bécsi bankgyár csakis 500 forinton fölül köti az üzletet. Egyben fölcsólitották, hogy egészítse ki a megrendelésre adott előlegjét 500 forintra. Tóth ezenközben megbánta az üzletet s a két ügynöktől visszakövetelte a foglaló fejében adott pénzét. Az ügynökök hallani sem akartak a fizetésről, sőt Kulka annyira vakmerő volt, hogy még perrel is megfenyegette a dühöngő korcsmárost. Kulka egyenesen az előjáróságra ment, ahol előadta panaszát. Erre az előjáróság értesítette a kócai és a nagykáti csendőrsőrt, melynek parancsnokai nagy buzgalommal nekifogtak a nyomozat megejtéséhez. Működésüket csakhamar siker koronázta, amennyiben rövid egy hét alatt a banda valamennyi tagja lakat alá került. A főkolompas volt a három Pollák-testvér és pedig Pollák Mór, a Garay-kávéház bérloje, Pollák Samu Gyula regölyi születésű ügynök, Pollák Jakab regölyi születésű pinczár, továbbá Kulka Miksa topolyai születésű volt szabdkai detektív, Engel Jakab, Koloszar János bélyei születésű rovott multu egyén. Ez utóbbi három utazó ügynökei voltak a bandának.

— Esküvő. Gárdonyi Ignác, a „Budapesti Hírlap“ főpénztárosa, ma délelőtt esküdtött örök hűséget Szidon Rózsikának, Szidon Samu előkelő fővárosi polgár leányának. Az esküvőn nagyszámú és díszes közönség volt jelen.

— A szivbeteg Bourget. Nauheimből táviratozzák: Paul Bourget kurára Nauheimba érkezett, ahol a Dieleman-villában lakik.

— A kis Kriványok. Szegzárdról írja levelezőnk, hogy ott rövid időn már a második sikasztásnak jöttek nyomára. Az első, amint ismeretes, Pappert Ferencz megyei könyvvezető követte el; a másodiknak hőse egy járásbírói iktató, Ebben a második sikasztásban az a különös, hogy a puhatólózásra voltaképen csak a sikasztó felesége vitte rá a hatóságot. Történt ugyanis, hogy Halmár Istvánné, egy járásbírói iktató felesége, elment a férje hivatalába és aggodással teli kérdésközdött, hogy nem kaptak-e ott valami hírt a férjéről, aki több hét előtt szabadságra ment és bár megígérte családjának, hogy táviratban jelenti, hol akarja a szabadságidejét tölteni, mindezeideig nem adott hírt magáról. Az asszony kérdésközdése szemet szurt s talán mert ebben a Kriványos világban mindenki gyanus, aki él: a járásbírói iktató alaposabban kezdtek megvizsgálni a letétekről szóló naplót, amelybe a kiutalványozott összegeket szokta az adóhivatal bevezetni. És csakugyan kintnt, hogy több ezer forint hiányzik, ami csak a Halmár István kezén tűnhetett el. Valószínű tehát, hogy Halmár, szabadsága előtt, pénzt vett magához s aztán kissé hosszabb szabadságra ment, mint amennyit átlag az igtatóknak adni szoktak. Az esetet feljelentették és most a hatóság nyomozza a szökevény sikasztót.

— Pusztító viharok. Varsóból táviratozzák nekünk: Hockban a varsói kormányzóság területén tegnap és tegnapelőtt oly viharok voltak, hogy számos ház fedelét elvitte a szél, nagyon sok marhát ölt meg, hidakat rombolt szét és a gabonát is tönkretette. A villám huszonhárom embert ütött agyon.

— Bányászerecsőtlenesség. Waldenburghól távirják: Ma reggel a Kulmitz-féle „Segen Gottes“ aknában Altwasserben négy bányász a személyfelvonókószár vasrudjának eltörése következtében lezuhant és azonnal meghalt.

— Szimon Anna regénye. Szófiából írják: Egy angol kiadó megbízottja, egy Lampe nevű író járt itt mostanában, hogy Szimon Anna történetéről adatokat gyűjtjön egy többkötetes regényhez. Lampe, aki a feleségével utazott, elment Szófiában és Filippopolban mindazokra a helyekre, ahol Szimon Anna es Bojesev Decsko kapitány együtt voltak azonkívül a Maricza hidjánál, ahol a szép magyar leányt a vízbe lökték és a fogházudvaron, ahol Bojesevet fölakasztották. Fölkereste és kihallgatta mindazokat az embereket, akik ismerték Szimon

Annát és a legjelentékenyebb epizódokat is följegyezte. A szegényebbeket, akik érdekes adatokat mondtak el neki, gazdagon megajándékozta. Visszatartában Budapesten is töltött egy napot, hogy a meggyilkolt leány atyjától leányának gyermekkoráról, neveltetéséről és élete folyásáról megtudjon egyet-mást. A kiadó-czég sok költséget szánt az adatok beszerzésére és a könyv kiállítására.

— **Megölte a fiát.** A Belovár mellett levő Kremenje községben — mint tudósítónk írja, — a Basztalics-családban napirenden volt a ezivakodás. Az apa, Basztalics István, rendkívül kicsapongó életet élt és elpazarolta szép vagyonának legnagyobb részét. Felnőtt fia gyakran iparkodtak meggátolni könnyelmű életmódját, ez azonban nem igen sikerült. A napokban is az idősebb fia, Tomo, keserű szemrehányást tett apjának erköfetestelen tettei miatt. Az apa erre oly haragra lobbant, hogy szobájából egy kétlövetű fegyvert hozott elő és azzal fiára lött. Tomo halálosan találva összerogyott, de még élve szállították be a községi kórházba. Életbenmaradásához semmi remény sincs.

— **Négyszeres rablógyilkosság.** Egy kétségbeesett apa rémtettét tudatja velünk a londoni táviró: Egy Essex-grófságbeli napszámos, William Vinei, megölte négy zsengekoru gyermekét. A kegyetlen apa kezébe a nyomor adta a gyilkot. Már több nap óta nem volt keresete, a lakásából kiűzték, mert nem tudott házbért fizetni és öt éhes gyermek kért tőle kenyeret, de hiába. Öt gyermeke volt a szerencsétlennek, de a legidősebbik, egy tizenegy éves fiu, szerencsésen kikerülte testvéreinek sorsát. Napok óta bolyongtak Leyton környékén a legnagyobb nyomorban s a szabad ég alatt kellett hálóznok. A szombatra virradó éjjel aztán az apa alvó gyermekeihez lopózott és zsebkésével elvágta mind a négynek a nyakát. Az ötödik, szerencsésére, még idejekorán felébredt, és látva apja borzasztó tettét, elfutott és föllármázta a rendőrséget. Vineit elfogták. Három gyermeket már holtan, a negyediket haldokolva találták. A gyilkos a hozzáintézett kérdésekre eleinte nem akart felelni, de aztán elmondta, hogy kétségbeesett nyomora adta kezébe a gyilkos fegyvert s hogy maga is öngyilkosságot akart elkövetni.

— **Népköltészeti termékek gyűjtőmánya.** A Kisfaludy-társaság Vikár Bélát bízta meg a népköltészeti termékek gyűjtésével. Vikár most a czéllból Somogy megyében időzik. A gyűjtést ezuttal is kiterjeszti a dallamokra, amelyeket fonograf utján vesz föl. A fonograf-hangereket azután a néprajzi múzeumban helyezik el, a szövegeket pedig a Kisfaludy-társaság kiadja.

— **Halálos baleset.** Jakab Albert czeglédi születésű vasutas ma délután két óraker a kőbányai vasúti állomáson üres kocsikat tologatott, miközben megcsuszott s oly szerencsétlenül került az egyik vagon kerekai alá, hogy szörnyet halt.

— **Napsugár egy kórógy fölött.** Másfél évvel ezelőtt nagy részvétet keltett egy fővárosi fiatal orvosnak, dr. Feldbaum Henriknek tragikus esete. A nagytehetségű fiatal orvos egy gyermek szájüregeiben operációt végzett és műtét közben a kis beteg megharapta az ujját. Ebből vérmérgezés lett és dr. Feldbaum hónapok hosszú során keresztül feküdt kórógyon élet és halál közt labegve. Életbenmaradásához már alig fűtők a legkisebb reményt is. A tudomány és a nemes, baráti ragaszkodás minden csudájára volt szükség, hogy a társadalmilag is rendkívül szimpatikus fiatal embert meg lehessen menteni. Hirschler, Réczey, Barta és Stern egyetemi tanárok, valamint kezelő-orvosa dr. Rothbart József a legodaadóbb módon gyógyították és visszaadták az életnek. Dr. Feldbaum ma számtalan régi páciense és ismerőse örömeire ismét egészséges, sőt praxisát is újra megkezdte.

— **A turf áldozata.** Csak tegnap kezdődtek a lóversenyek, s már áldoztuk is van. Zsili István 24 éves kőműves-segéd afelett való elkekeredésében, hogy a lóversenyen elvesztette minden pénzét, ma este lakásán. Ilka-uteza 7. szám alatt, mellibe lötte magát. Haldokolva szállították be a mentők a Rókus-kórházba.

— **Villamos elgázolások.** Vága Pál negyven éves kovácssegéd, ma délelőtt a külső váczi-uton a Lang-gyárral szemben, egy villamos kocsira fel akart ugrani. Közben ruhája egy szegben megakadt s ő a kerekai alá került. Jobb lábát teljesen lemetstették a kerekai. A mentők szállították el a haldokló szerencsétlen embert. — Tegnap délután egy a Margithidon áthaladó villamos közuti kocsii előtötte Krenk Mihály huszonkét éves napszámost és jobb kezét teljesen összezúzta. A mentők az irtalmasok kórházba szállították.

— **Öngyilkos tanuló.** Schlesinger Ignác 18 éves gimnázista ma délelőtt édes anyjával valami csekélységen összecivódott s annyira szívére vette a dolgot, hogy öngyilkos lett. Egy forgópisztolylyal mellibe lötte magát.

— **Visszaélések a falpar vállalatnál.** A csk-megyei falpar-részvénytársaság igazgatója, Székely Ignác a fővárosi rendőrségnél följelentést tett a részvénytársaság három Budapesten lakó ügynöke: Roth Izidor, Weisz Sándor és Freitag Ferenc ellen család és okirathamisítás miatt. A nevezett ügynökök ugyanis körülbelül ezernégyszáz forint erejéig károsították meg a társaságot oly módon, hogy a szállított faanyagok árát a megrendelőktől hamisított aláírásu nyugták alapján felvették. A rendőrség Rothot és Weiszt kinyomozta, de Freitag, aki neszét vette a dolognak, még idejekorán megszökött. A rendőrség azonban már nyomában van.

— **Lövöldöző katona.** Rómából táviratozzák: A „Messagero” spezziai távirata szerint Ceresa Gastaldo 22. gyalogezredbeli katona örülési rohamában rémtetteket követett el. Ceresa leitta magát s összeveszett két bajtársával. Azután bement a kaszárnyába ahol hirtelen örülési roham szállotta meg. Felkapta fegyverét és két katonát agyonlött. Azzal ott hagyta a kaszárnyát s az őrszemre lött, aki viszonzta lövéseit. Szerencsére egyikük sem talált. Még egy ideig bolyongott az utcán s egy öreg parasztembert agyonlött, míg végre le tudták fogni.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Ekker Alajos német-szöldi születésű huszonnyolcz esztendő bádogselegényt tegnap botrányt keltő részegség miatt a VI. kerületi kapitányságra kísérték. Elkekeredésében az őrszobából kirohant, s le akart ugrani az első emeleti folyosóról az udvarra. Egy rendőr azonban észrevette szándékát és megakadályozta annak végrehajtásában.

— **Egy kadét balesete.** Haller Aladár tiszt-helyettes, aki a Székesfehérvárott állomásozó gyalogezrednél szolgál, lóháton elindult a fővárosba. Az összekötő vasúti hid közelében lóva megbokrosodott és vad futással vágatni kezdett. A fáradtság uttól kimerült katona lefordult a lóról és a földre bukott. Esméletlenül terült el a földön. Egy rendőr gyorsan előhívott egy orvost, aki magához térítette és kocsin a XVII. számú helyőrségi kórházba szállította. Haller hallábát vizsámitotta ki. Ezredét táviratilag értesítették az esetről.

— **A garázda háziur.** Losonczról írja levelezőnk, hogy ott most nagy az elkekeredés egy háziur ellen, aki egymás állapotban levő asszonyt úgy elvert, hogy az most élet és halál közt labeg. Az eset a következő: Drechsler Márk üzletet nyitott Klein Bertalan losonczai postatiszi házában, de a házbért nem tudta fizetni. Klein ekkor elengedte neki az első évnegyedre eső házbért, sőt még az üzlet alapításában is segítette Drechsler, csakhogy ujonan épített házának értékét ezzel az üzlettel is emelje. Azonban Klein, aki hirtelenharagu és rendkívül ideges ember, hamar megfeledezett ígértéről. Tegnap délelőtt berohant Drechslerhez és megmondta neki, hogy három nap alatt vagy lefizeti előre az évnegyedre eső házbért, vagy kitakarodik az üzletből. Drechsler, aki Kleinhoz képest gyenge kis emberke, nagyon megijedt, és hogy pénzt szerezhesen, amiből a házbért fizesse, igyekezett tudadni a portékán. Csakhogy Klein azt gondolta, hogy Drechsler azért siet az áruk eladásával, hogy a pénzzel megszökhessék; meg akarta tehát akadályozni az eladást és saját szakállára lefoglalt mindent és az üzletet is be akarta zárni. Mikor pedig Drechsler fiatal felesége néhány lámpást levett a falról, mert éppen akkor vevők keresték azt a portékát, megragadta őt és úgy a földhöz vágta, hogy a gyenge asszony elájult. Klein még akkor

sem hagyta abba a dulakodást és az asszonyt pofozni, rugdálni kezdte és mikor Drechsler, aki a dulakodást tehetetlenül szemlélte, könyörögve fordult Kleinhez, hogy ne üsse feleségét, mert más-állapotban van, akkor Klein Drechsler ellen fordult és őt ütlegelte. Majd ismét a földön eszméletlenül heverő asszonyra támadt és összerugdalta. Drechsler az esetet följelentette és a vizsálatot, tekintve az asszony válságos állapotát, rögtön megindították.

— **Megszökött katonai foglyok.** A Mária Terézia kaszárnya házi börtönéből az éjjel Hernád János, Bagó József és Irván János foglyok valamiként megszöktek. Úgy a katonaság, mint a rendőrség keresi a szökevényeket.

— **A malom kerekai közt.** Zsubáki Ferencz dunai malmában, mint bajai levelezőnk írja, tegnap szerencsétlenség történt. Kmetovics György molnárnas ugyanis, aki már többször kikapott a gazdájától, mert a forgó malomkerekai körül szeretett ólalkodni, tegnap felhasználta az alkalmat, hogy a legények kicsónakáztak és megint a kerekai felé ment. De vesztére. A malomkerekai elkapták és a szó szoros értelmében összemorzsolták. Csak eléktelenített holttestét lehetett később kihalászni.

— **Letartóztatott orfeumi énekes.** Megirtuk, hogy Linzer Pál orfeumi énekes letartóztatott sikkasztásért, meg különböző csalásokért. Most azonban kitűnt, hogy a budapesti törvényszék csak egy, ezelőtt hat évvel történt tizenhárom forintos ügyből kifolyólag kerestette Linzert, akit a napokban ezért bekísérték a törvényszéki épületbe. Nyomban rendezte ügyét és így le sem tartóztatották.

Naplrend.

Naptár: Kedd, augusztus 16. Római katolikus: Jácint, Rókus. — Protestáns: Rókus. — Görög-orosz: (augusztus 4.) Ef. 7 gyer. — Zsidó: Ab 28. — Nap két 4 óra 42 perczkor, nyugszik 6 óra 53 perczkor. — Hold két 3 óra 33 perczkor éjjel, nyugszik 6 óra 12 perczkor délután.

A földmivélsügyi miniszter fogad d. u. 4 ó. A horvát miniszter fogad délelött 8—10 óráig. Az iparművészeti múzeum, nyitva d. e. 9—12-ig és d. u. 2—6-ig.

A fővárosi közigazgatási bizottságának ülése az új városházán délelött 10 óraker.

Iparművészeti társulat kiállítás nyitva d. e. 9—1-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva 8—12-ig. Akadémiai könyvtár nyitva 3—8 óráig. A „Hódoló díszfelvonulás”, Eisenhut Ferencz óriási körképe látható Városliget, Andrássy-ut végén, látható reggel 9-tól este 8 óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermekjegy 30 krajczár.

Saját becsületének orvosa.

Nagy-Szeben, augusztus 14.

Annak a véres házassági tragédiának, mely a mult hónapban az egész országot megrázta, ma az utolsó fölvonása is lejátszódott.

A főhadnagy, aki főlebbvalójának családii boldogságát földulta, a laibachi temetőben aluszszaz örök álmát. Bűnét nyomon követte a büntetés; a szép asszony, a más feleségének ölelő karjai közül a hideg földbe tettek. Halálával kiengesztelte a bűnét, földi ember többé nem mondhat fölötte ítéletet.

A százados, a megcsalt férj, aki hirtelen föllobbanásában maga hajtotta végre a büntetést családii tűzhelye bemocskolóján, megállotta a bíróság ítélkezését és bírái emberi szemmel, emberi szívvel bírálván a tragédiát, az emberből századost fölmentették.

A harmadik szereplőt, a bűnös asszonyt, elérte büntetése. Elűzte az apja, kitagadták a rokonai s a városban, ahol egy nagyrabecsült katonaember felesége volt, senki sem akarta ismerni. El kellett onnét bujdosnia.

Mindenkit elért méltó sorsa, az igazságnak elégtételtet s ezzel vége a tragédiának . . .

A nagyszabeni véres éjszakán történt események élénk emlékezetében vannak még mindenkinek. A részleteit hát nem kell újból elmondanunk.

Wasserthal százados ügyében heteken át folyt a vizsálat nagytitokban. A bíróság mindenkit kihallgatott, aki a végzetes szerelemről tudott valamit. Kihallgatták magát a hűtlen asszonyt is és volt cselédjét is, önkéntelen tanuját némely szerelmes jelenetnek . . .

Wasserthalné — az asszony még most is volt férjének nevet viseli — augusztus 5-én érke-

zati Szebenbe és reggel kilenc órákor már a hadbírószíne előtt állott.

A bűnhődő asszony vallomása rendkívül érdekes.

— Nem szerettem Gariboldit, mondta hágyadt hangon. Nem szerettem, de ha a közelemben volt, úgy éreztem, hogy erőm elhagy, elgyöngültem és tehetetlen voltam, mert a főhadnagynak oly ellenállhatatlan hatalma volt fölöttem, hogy nem tudtam megítélni a bűnömöt, mikor a karjaiba vetetem magamat. Valóságos hipnotikus álmom volt rajtam erő; félttem attól az embertől, aki kénye-kedve szerint bánt velem. Ha közelemben volt, erőm elhagyott, ha nem láthattam, vágyódtam utána. Hetekig harcoltam a rettenetes érzés ellen, mert irítottam tőle s ő — látván gyöngegségemet — úgy bánt velem, mint hipnotizáló a médiummal. Megigézett.

Wasserthalné kihallgatásával a bizonyító eljárás véget ért.

Ez a vallomás és a bizonyító eljárás során kihallgatott tanúk igazmondása megállapította a tényállást, mely az ítélet motívumául szolgált. Wasserthal százados a saját lakásán győződött meg neje hűtlenségéről, s hogy karddal rentott a védtelen csábítóra, azt olyan lelkiállapotban tette, mely kizárja a büntetőjogi beszámíthatóságot.

Azután még a századosot hallgatta ki a hadbírószíne, aki a véres éjszaka történetét mondta els a bíróság augusztus 10-ére tüzte ki az ítéletkiírdetés napját.

Wasserthal százados teljes szolgálati díszben jelent meg bírói előtt. Az elnök kihirdette előtte a hadbírószíne ítéletét, amely őt a gyilkosság vádjától fölmenti. A százados szalutált és fölemelt fővel hagyta el bírót. Rögtön eltávozott a hadbírószíne épületéből s még aznap el is utazott Grácba, a hova áthelyezték. Ezentúl a gráci hadapródiskola katedrájáról fogja tanítani a katonai tudományokat.

A fölmentő ítélet természetesen nagy feltűnést keltett Szebenben. Wasserthalné az ítélet kihirdetésekor már nem volt a városban, mert még reggel elutazott Orlát községbe egy rokonához. Azt mondják, hogy anyai örököknek néz elébe s hogy férje, aki válik tőle, pört indít a születendő gyermek törvénytelenítése iránt. A százados csak most indítja meg a válópört, mert be akarta várni a hadbírószíne ítéletét.

A válással aztán befejezi a tragédiáját Wasserthal százados, a derék katona, a saját becsületének orvosa . . .

Vasuti szerencsétlenségek.

A vasuti szerencsétlenségek valósággal járványszerűen léptek föl az utóbbi napokban. Ma egy hete irtunk a gmündi katasztrófáról, néhány nap előtt a Genua mellett levő alagútban, a „Galeria miserabilen“ megtörténtéről s ma már két másikról hozott hírt a táviró. Ugylátszik, mintha a vasut azt akarná bizonyítani, hogy ő sem biztosabb a tengeren járó Bourgognenál, hogy akkor is Isten kezében vagyunk, ha a biztosnak hitt szárazföldön, vasuton utazunk.

A két szerencsétlenségről a következő híreket kaptuk:

A hütteldorfi összeütközés.

Bécs, augusztus 14.

A Bécsből Vöklabruckig közlekedő 17. számú vonat, mely hajnalban 5 óra 40 perczkor indult el Bécsből, 6 órákor összeütközött Baumgarten és Hütteldorf között a külvárosi vonatoknak a hütteldorfi állomás előtt álló, 4011. számú vonatával, a mely hajnalban 5 óra 19 perczkor indult el Heiligenstadtból s amelynek 5 óra 30 perczkor kellett volna Hütteldorfba érkeznie. Az összeütközés oka az, hogy a 17. számú vonat mozdonyvezetője nem vette észre, hogy Baumgartenben a semafor tölcsár volt állítva. Az összeütközés következtében 10 utas és 4 vasuti alkalmazott könnyű sérülést szenvedett s a 4011. számú vonat utolsó kocsija, valamint a szerkocsi és a podgyászokcsi kiskitott.

A forgalmi zavar idejére a távolsági forgalmat Pentzingen és St.-Feithon keresztül Hütteldorf felé irányítják, a helyi forgalmat pedig a városi vasut látja el. A vonal szabaddá tételén már dolgoznak s a forgalom még a délelőtti folyamán újra megindulhat.

Bécs, augusztus 14.

A császári és királyi államvasutak igazgatósága közli, hogy a Pentzing-Hütteldorfi vonalon történt kisiklás által okozott forgalmi akadály már el van hárítva és a közlekedés Bécs és Hütteldorf közt és viszont délután egy órákor újra megindult.

A 's'ouxi katasztrófról.

A hütteldorfi összeütközésnél sokkal tragikusabb a lisieuxi, ahol hét ember vesztette életét és negyvenegyen sebesültek meg súlyosan. Az eset tragikumát fokozza az, hogy a szerencsétlenül jártak mind vidám, gondtalan kirándulók voltak, akik a hét egyetlen szabad napján kimenekültek a nagy város háztengeréből a természeti bájokban gazdag Lisieuxbe.

Erről a katasztrófáról eddig mindössze ezt a két rövid telegrammot kaptuk:

Lisieux, augusztus 14.

Az este 11 óra 15 perczkor Párisból elindult vonat Beuwillersnél kisiklott. Hét ember meghalt és 41 megsesült.

Páris, augusztus 14.

A közmunkaminiszter Lisieuxba ment a szerencsétlenség színhelyére. A szerencsétlenség oka még ismeretlen. A kocsik rendkívül hevesen csapódtak egymáshoz. Attól tartanak, hogy három megsesült nő belehalt sebeibe. Kettő kivételével valamennyi sebesült Párisból való. A halottak közül három szintén párisi.

A lisieuxi vasuti szerencsétlenségről éjjel még a következő táviratot kaptuk.

Páris, augusztus 15.

A Lisieux mellett történt vonatkisiklás alkalmával szerencsétlenül jártak állapota általában kielégítő; csak négy megsérült utas állapota aggasztó.

A hontmegyei történelmi kiállítás.

Ipolyság, augusztus 13.

A tudományos mozgalmak ma a vidéken nem ritkák többé. Példa rá a hontmegyei történelmi kiállítás, amely ma nyílt meg Ipolyságon.

A tárlaton Hontmegye nagybecsű régiségei, az előkelő honti családok ereklyéi és a vármegyére vonatkozó régi és újabb oklevelek vannak közszemlélésre kitéve.

A kiállítás Vaszary Kolos hercegeprimás védnöksége alatt áll; a megnyitáson dr. Walter Gyula kanonok képviselte. Horváth Béla főispán, a kiállítás elnöke, szép szavakban üdvözölte a megjelent nagy számú közönséget, valamint Pongrácz Elemér képviselőházi ellenőrt, a kiállítás megteremtőjét és igazgatóját.

A főispán után Nagy Iván történettudósunk, egy a maga nevében, mint az Akadémia megbízásából is nagy figyelem közt beszélt. Meltatta Hontmegye közönségének áldozatkészségét, mert ez hozta létre az érdekes kiállítást, amely különben alapját és elejét képezi egy állandó „Hontvármegyei múzeumnak“.

A beszédek után az egybegyűlt előkelő közönség megtekintette a kiállítást. Ezernél több tárgy van fölhalmozva a vármegyei székház emeleti termében.

Az első teremben a honti családok őseinek olajfestésű képei borítják a nagy falakat; és pedig a Palásthyak, Majthényi bárók, Ivánkák, Pongráczok Lukák stb. portrai, továbbá a honti irók arcképei: Dalmady Győző, Csepreghy Ferencz, Grünwald Béla, Ipolyi Arnold, Pongrácz Lajos, akiknek művei is ki vannak állítva.

A második terem a honti okmányokat tartalmazza. Pergamentre írott régi okmányok s iratok láthatók itt, köztük egy két és fél méter hosszú;

aztán a honti családok nemesi címerei, a honti várak festményei, a honti milleniumi díszbanderium képei és a selmeczi kiállítás, mely magában véve is pompás gyűjtemény. Ez utóbbinak egy különlegessége a király és Stefánia özvegy trónörökösök bányászruhája, amelyben 1892-ben a selmeczi bányákat megtekintették. A selmeczi kiállítást különben Vörös Ferencz ottani lapszerkesztő rendezte. Ezenkívül még régi krónikák, hatalmas írott, bőrbe kötött történelmi könyvek kötik le a nézők figyelmét.

A harmadik teremben, ahol a megnyitást végbenem, a honti főispánok, a Koháryak, Paczolayak, Rajnerek, báró Majthényi László, báró Rozner Ervin stb. életnagyságu képei, családi és egyházi ékszerek, képek, kardok, puskák, ágyuk, ágyugolyók, buzogányok, csatabárdok, tatár nyilak, hontmegyei zászlók, szent képek, érmek, okmányok, albumok, legyezők, régi magyar ruhák, őskori hontleletek, a Szondi-szobor, 48-as proklamációk és lapok, Kossuth Lajos egy széke, Petőfi keresztlevele, az összes hontmegyei újságok és művek, (Sajó Sándor, Vértess József, Pongrácz Lajos, Pajor István, Ivánka István és Matunák Mihály művei) — továbbá Korpona város tárgyai tűnnek szembe.

A kiállítás várakozáson felül sikerült. Kellemesen hat a szemre is, de főként történelmi becsé igen nevezetes. Pongrácz Elemér igazgató lelkes óvácziókban részesítették.

A kiállítás megtekintése után a közönség banketre gyűlt a városház terméibe, ahol számos pohárköszöntőben éltették a tárlat létrehozóját. Banket után a megyeház ügyesen díszített udvarán a fiatalság tánczra perdült és járta hajnalig.

Vasárnap a vendégsereg kirándult, hogy Drégely várát megnézzék.

A kiállítás augusztus 27-ig lesz nyitva.

A történelmi kiállítással egyidejűleg a korponai kézimunkák kiállítása is megnyílt, ahol a hontmegyei varrottas van bemutatva az érdeklődő hölgyközönségnek. E kiállítás tárgyai eladók s a hölgyközönség szívesen is vásárol belőlük, segítve ezzel a szegény felvidéki népen, ennek a nyomorán, amelyet a rossz termés és a jégverés okoz.

SZINHÁZ ES MŰVÉSZET.

Országos dalünnep. Az aradi dalünnepség során tegnap volt az első verseny a Baross-parkban. A babérra pályázó dalegyletek mindegyikének Gaál Ferencz „Sóhajtság“ című művét kellett énekelniük. Valamennyi nagy becsúval és többkevesebb szerencsével énekelt. A nagyszámu közönség sokat tapsolt és egyik-másik dalegyletet külön ováczióban is részesítette. — A dalünnep alkalmából tegnap délelőtt a Krispin-féle zongorateremben bemutaták egy hangverseny keretében a Thék-féle alumínium-zongorát. Már jóval a kitűzött idő előtt zsufolásig megtöltötték a termet a fővárosból lerándult művészek és az aradi műértő közönség. Eközben a nyíregyházi dalárda énekelte el a Gaál Ferencz „Bilincs“ című karénkét. Utána a tizenkétéves kis Keresztos István ült a Thék-zongorához és korát felülmúló érettséggel játszotta el Liszt második rapsodiáját. Alig hogy a végső akkord elhangzott, a meglepetés moraja zúgott végig a hallgatóságon, hogy a zongorából milyen csengő hangok töltötték be a termet. Preschl Gyula királyi főmérnök Gaál Ferencz zongorakísérete mellett előadta Schubert „L'abeille“ című darabját. Schunda Venczél bemutatta tárogatóját, néhány kurucz-nótát játszván rajta. Sággy Emilia igen kedvesen énekelt Káldy-féle dalokat. A nyíregyházi dalárda Gaál Ferencztől énekelt magyar népdalokat meglepő preczizitással. A hangverseny utolsó pontja volt Várady Antalnak, a Thék-féle zongoragyár főnökének briliáns zongorajátéka, Rubinstein-Liszt „Magyar melodiját“ adta elő. Játékát zúgó tapsvihar jutalmazta. A hangverseny után a közönség megtekintette a Thék-gyár kilencz zongoráját s mindenki azzal a tudattal távozott a sikerült hangversenyéről, hogy végre van Magyarországon olyan zongoragyárunk, amely bátran kiállja a versenyt a külföldi gyártmányokkal. Théket a jelenvolt műértő közönség zajos ováczióban részesítette.

* **A Népszínház megnyitása.** A Népszínház két havi szünet után holnap, kedden nyitják meg ugyanazzal a darabbal, amelylyel a múlt szezont beakasztották: „Jáfet 12 feleségével.” A személyzet holnapra teljes számban együtt lesz; még Blaha Lujza is, ki rendszeren csak szeptember 15-én tér vissza Budapestre, most korábban haza jön. A Népszínház legközelebbi újdonsága már szeptember elején színpadra kerül, ennél fogva pár nap múlva az újdonságok próbái is megindulnak.

* **Vígshízház.** A Vígshízház tagjai már próbálják a legközelebbi újdonságot, a „Procy utcai ur” című francia bohózatot. Az új idény első estéjén Brissson kitűnő bohózata a „Háló kocsik ellenőre” fog színpadra kerülni.

* **Premiére a szinkörben.** A városligeti szinkörben holnap, kedden, kerül először színpadra Géczy „Leszámolás” című népszínműve. Szerdán, augusztus 18-án, 6 felsége a király születés napján, díszelőadás lesz, amely alkalmából a szinkör összes személyzete a „Hymnus”-t énekli. A „Háromláb kapitány” továbbra is műsoron marad, czinszerepét Nyárai Antal, a kolozsvári nemzeti színház tagja fogja adni.

* **Magyar festő Párisban.** Endrey Sándor festő ez idén is több hónapon át Párisban folytatja tanulmányait Benjamin Constantnál, a nagyírú festőművésznel. Szeptember végen tér vissza államsegélylyel tett utjából.

A Magyar Színház új aerája.

A Magyar Színház Beöthy László személyében új vezetőt kapott és ezzel a színház egészen új periódus előtt áll. A műsor alkalmasságot megelégedéssel, a személyzetet megrostálják és kiegészítik, az előadások színvonalát pedig emelni igyekeznek. Az új igazgatót tegnap mutatták be a személyzetnek.

Beöthy Lászlót éljenzéssel fogadták, amikor Hegedüs Bélával, a felügyelő-bizottság tagjával, a színpadon megjelent. Hegedüs rövid beszédei mutatta be Beöthyt a tagoknak, akiknek nevében Sziklai Kornél, az egyik rendező üdvözölte, mire Beöthy László üdvözölte a színház személyzetét és programját a következő beszédben adta:

Tisztelt hölgyeim és uraim! Halászan köszönöm ezt a szívvel fogadtatást, mert azt szabad remélnem abból, hogy ez nemcsak a főbőrvonalnak köteles üdvözlése, hanem az önök becses rokonszenvének kifolyása, amelyet, mint önök tudják, én a legteljesebb szeretettel viszonzok s amelyet megszolgálni lesz törekvésem. Minden közös vállalkozásnak, együttes munkának, több ember akciójának egyik jelentős alkatrésze, segítőtje az a szeretet, melyre a közönség vállalkozók egymás iránt viselkednek, mert ez megkönnyíti a terheket, növeli a sikert, eloszlatja a félreértést és gyarapítja a bizalmat. Így van ez mindenütt, és természetesen a mi vállalkozásunkban is. Itt azonban a személyek iránt való szeretet alárendelt szerepet játszik; inkább segítőtje és előmozdítója egy másik, nagyobb és ideálisabb szeretetnek, egy kultusznak: a magyarság és a művészet kultusznak. Meg vagyok róla győződve, hölgyeim és uraim, tapasztalásból tudom, hogy ez a kultusz, amely az én szívemet melegíti, a legteljesebb mértékben áthatja önöket is.

Ne higgyék, hogy ezzel átcsapok a frázisok birodalmába, amelyben olyan könnyen és kellemesen tévednek el azok, akiknek erre hajlandóságuk van. Nagyobb lelkesedéssel keresem fogtak még nagy munkába, mint én akkor, amikor a színház igazgatóságának megtisztelő feladatát rám bízta, de szerencsétlenségnek tartanám magamra és a színházra nézve, ha egy percig el tudnám felejtetni, a mi működésünk reális céljait. De van-e reális és becsületes cél, amely munkáiban nélkülözni az ideális törekvést? Volt-e valaha színház, amely anyagi sikert ért el morális győzelmek nélkül?

Józanul gondolkozó embernek, amikor színházigazgatóvá lesz, álma, vágya és reménye ennek a kettőnek egybefűződése lehet. Ez az, ami engem lelkesít, ennek az elérésére kérem az önök szíves barátságát és támogatását. A program, amelylyel ezt elérni reményltem, igen rövid: a d n i f o g o k m i n d e n j ó d a r a b o t é s m i n d e n d a r a b o t j ó l.

Hogy ez a cél nem kicsinylendő feladat, azt önök mindnyájan igen jól tudják. Mindnyájunk szeretetének tárgya a Magyar Színház, amely az első

év nehézségeit olyan becsülettel küzdötte végig, amely a gyermekbetegségekben is megmutatta ép és jól megteremtett voltát; fiatalos kedvvel és erővel indul neki a jövő küzdelmeinek, amelyekbe ön hálásan minden tudomásomat, szorgalmamat és tehetségemet. Büszke és boldog vagyok, hogy erre a küzdelemre egy olyan kitűnő művészcsapatot vezethetek, mint amilyen az önök gárdája, uraim és hölgyeim. Kérem fogadjanak be és tartsanak meg szíves szeretetükben.

Hosszantartó éljenzés és taps következett erre és ezzel a bemutató véget is ért.

A Magyar Színháznak két hónap óta zárt kapui szerdán, 17-én, este fél nyolc órakor nyitnak meg a közönség előtt. Első előadásul „A kikapós patikárius” kerül színpadra. Gandillot e bohózatát a múlt esztendő legnagyobb sikerű darabjai: az „Aranylakodalom”, „A Gésák” és „A Michu lányok” követik. Ő felsége a király születése napján, esztendőnkön ünnepi előadásul az „Aranylakodalom”, Beöthy László és Rákosi Viktor látványos alkalmi darabja kerül színpadra 3-adszor. Ugyanezt ismétlik Szent-István-napján, szombaton is, a rákövetkező napon, vasárnap pedig „A Gésák”-at adják hatvanhatodszor, hogy a Budapestre érkező vidékiek mind a két darabot láthassák. A jövő hét végén első bemutatón Blum és Toché bohóságát, a „Madame Mongodin”-t eleveníti fel a színház „A kés története” címmel.

A színház igazgatósága az új színházi évre szerződtette Gireth Károlyt, a komikust, akit ezelőtt a budai szinkörben láttunk, az idén pedig a városligeti arénában játszik; továbbá október 1-től kezdve Haller Irmat és Groó Valériát, a Rákosi Szidi-féle színésziskola végzett növendékeit, akik az iskola vizsgálatán nagy figyelmet keltettek, és virágvasárnaptól kezdve Dezséry Gyulát, akit a Krecsányi-társulatától ismerünk.

FŐVÁROS.

(Sok a paradicsom.) A vásárcsarnok igazgatósága azt a hasznos újítást rendszeresíti, hogy koronkint a nagyobb tömegekben érkező háztartási cikkekre külön felhívja a közönség figyelmét. Ezzel egyrészt a csarnokokat óvja meg nagyobb készletek felhalmozódásától, másrészt a közönségnek nyújt alkalmat olcsóbb bevásárlásra. Most például befőzni való paradicsom van olyan mennyiségben, hogy a háziasszonyok olcsó áron vásárolhatnak.

(Forrongás a betegsegélyző pénztárnál.) A budapesti kerületi betegsegélyző pénztár százszáz bizottsága tegnap gyűlésre hívta egybe a pénztár tagjait, hogy jelentést tegyen nekik eddigi működéséről és összetartásra buzdítsa őket a legközelebb megtartandó választásoknál. A gyűlés elnöke Reiter József volt. Elsőnek Darvas Adólf szólalt föl, aki felpanaszolta, hogy sem a pénztár elnökségében, sem igazgatóságában és végrehajtó-bizottságában nincsenek képviselve a munkások megfelelő arányban. A szabad orvosválasztás is korlátozva van. Vádolja azután az igazgatóságot, hogy hűtlenül kezel a munkások pénzét. 1895-ben 100.000 forintnyi vagyona volt a pénztárnak. Az 1897-iki esztendő már 7000 forint deficiitással végződött, pedig a tagok száma szaporodott s az igazgatóság a miniszterhez feltérjesztett jelentésben megtakarításokról beszél. Egysszóval az igazgatóság félrevezeti a minisztert. Mihalics József agitációra hívja fel a tagokat. Nagy István, a pénztár igazgatósági tagja, kifejti, hogy hogyan nyertek a munkások az igazgatóságban többséget a munkások felett. Ugy, hogy a legtöbbet, mint munkást választották be az igazgatóságba, de ezek időközben munkaadók lettek s mint ilyenek is megmaradtak az igazgatóságban. Végül a százszáz bizottság jelentését a gyűlés tudomásul vette.

(A budavári új plébános beiktatása.) A mai Nagy-Boldogasszony napján kettős ünnep volt a budavári koronázó Mátyás-templomban. Ma volt az évente szokásos várbeli bucsu és ezzel kapcsolatban dr. Nemes Antalnak, a budavári új plébánosnak ünnepélyes beiktatása. A templom zsúfoltság miatt díszes közönséggel. A főszertartásban főként

helyet Frey Alajos templomatyja s mellette több fővárosi bizottsági tag. A szentély két oldalán a budai katolikus legényegylet tagjai sorakoztak. Tíz órakor kezdődött az ünnepi mise, melyet Kanovich Béla Mór esperes, jászvásárosi apátplébános celebrál, Bozóky Géza és Kutsera József káplánok s több növendékpap segédletével. Mise közben történt meg az új plébános beiktatása. Bozóky káplán felolvasta a kinevezési okmányt s erre Kanovich apát szép beszéd kíséretében iktatta be az új plébánost állásába és átadta neki a templom aranyozott kulcsait, az evangéliumot és a rituáliát. Dr. Nemes Antal mélyen megindulva mondott köszönetet s átvette új állása jelvényeit. Ezután tovább folyt az istentisztelet, mely után számosan tisztelgtek az új plébánosnál.

VIDÉK.

(Megtagadott jóváhagyások.) Lapunk legutóbbi számának ily című közleményében többek közt azt is megírtuk, hogy a belügyminiszter a temesvári kereskedelmi alkalmazottak egyesületének alapszabályait nem hagyta jóvá. Illetékes helyről arról értesülünk, hogy a belügyminiszterium a nevezett egyesület alapszabályait 4919 szám alatt január 24-én jóváhagyta.

(Jubiláló tüzoltók.) Az iglói önkéntes tüzoltó-egyesület tegnap ülte meg fennállásának negyedszázados jubileumát. Az ünnep, amelyen a polgárság is tömegesen vett részt, szép gyakorlatokkal kezdődött. Dél előtt aztán a város hatóságán kívül dr. Münnich Aurél képviselő is megjelent. A díszgyűlést dr. Simensky Sándor egyesületi elnök nyitotta meg és miután Putsch Tóbiás főparancsnok felolvasta az egyesület történetét, átadták az elnöknek a működő legénység értékes ajándékát. A város nevében dr. Noz Gyula köszöntö meg az egyesület áldásos működését. Délután tánczszal egybekötött népmulatság volt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Két halálös ítélet. Csoszus György verébánjai és Abramovics Mariján továnri lakosok február hóban megölték Horváth István gazdát, mert ez tőlük malacot lopott. Az észéki törvényszék most halálra ítélte a gyilkosokat. Az elítéltek felbuzdultak.

— Salvus conductus. E hó 17-én tárgyalja a pestvidéki törvényszék azt a lázítási pert, melyet a nagy-kátai csendőrség feljelentésére indítottak Pfeifer Sándor ellen. Pfeifer bejelentette tanúnak Pollák Béla nyomdászát is, akit azonban a fővárosi rendőrség szociálista agitációban való részvétel miatt örökre kiutasított a főváros területéről. Pfeifer tehát menedéklevelet kért a rendőrségtől Pollák Béla számára, mit a főkapitány meg is adott három nap tartamára, azzal a kikötéssel, hogy itt léte alatt semminemű mozgalomban részt venni nem szabad s ideérkezése után rögtön köteles jelentkezni Szombathalvy Albert rendőrtanácsos, detektiv-főnöknel.

SPORT.

+ A nagy freudensul handicp. A nagy freudensul handicap-re (17.000 korona 3200 méter) ma volt a nevezési zárlat. Összesen 88 aláírás történt. A benevezett lovak a következők:

Kolet, Aldomás, Erbprinz, Katinka, Musst, Tip-Top, Gagerl, Kópé, Tanácsos ur, Forgószél, Csipke, Szolgabíró, Rose of Kildare, Cousins, Driver, Fondor, Dező, Dalffy, Palmatoki, Barinkay, Alpár, Abgar, Esterl, Toll, Hébe, Jasmin, Prémula, Per pedes, Gallitrac, Gaspilleur, Sebaj, Félénk, Triptoise, Sorgenkiad, Duna, Shannon, Bébe, Főth-Park.

+ Szent-István-díj. Az augusztus 20-án döntésre kerülő Szent-István-díjra tegnap volt a bejelentés. Állvamaradtak a következők:

24 Sylvester	34 Doria
24 Gagerl	34 Esterl
24 Wie Seide	34 Juratus
24 Crampon	44 Ordur
24 Doge	34 Makó
24 Plikus	44 L'astro
24 Komámasszony	34 Vigéc
24 Földor	34 Shannon

Budapesti lóversenyek.

(Első nap.)

A budapesti lóversenypublikumot a rekkenő hőség nem tartotta vissza a városi versenytér látogatásától. Nagy türelemmel s izzó verejtéssel nézte végig az egyes sporteseményeket s vette ki részét a kellemes és kellemetlen izgalomból, már a szerint, amint jelöltje elsőknek vagy utolsónak dugta előre orrát a cél előtt.

Az első nap chief eventje az igazgatósági díj volt, melyben tizenhárom telivér állott a fehér zászló elé. A közönség Péchy Andor Mirkójában bizott legjobban, azután Álmost és Tip-Top-ot fogadta erősebben. A győztes csakugyan Mirkó lett, melynek a tegnapi futása után itélve tavasz óta fontokkal kellett javulnia, vagy pedig Tip-Top ment vissza a formában. Álmosnak rossz futását az menti, hogy a startnál tíz hosszal veszített, ennyi hátrányt pedig annyi gyors lónál 1400 méternyire nem lehet behozni.

A tegnapi versenynap meglepetéssel kezdődött. Aki a babonára is szokott adni valamit, annak nem volt meglepetés, vagyis nem volt nehéz a győzést kikeresni, ha arra gondolt, hogy a dunai díjban egy ugyanolyan nevű ló, Duna fut, mely könnyen meg is nyerte a versenyt.

A legnagyobb meglepetést azonban egy alagi ló, Lelencz okozta győzelmével, mely elsőséget a totalisateur tizennégyszeres pénzzel honorálta.

A részletes eredmény a következő:

I. Dunai díj. Díj 3000 korona. Távolság 2400 méter.

1. Wahrmann R. Duna 51.5 kilogramm, lovagolta Peake.
2. Gr. Wenckheim Shannon 53 kilogramm, lovagolta Adams.
3. Gr. Hunyady Weatherbound 49.5 kilogramm, lovagolta Poole.

Futottak még: Capt. George Cousine 51.5 kilogramm, lovagolta Cleminson. Gr. H. Barkóczy Áldomás 53 kilogramm, lovagolta Wilton. Rohonczy Gedeon Abgar 54 kilogramm, lovagolta Buckenham. Háró Springer Candide 53 kilogramm.

Bírói ítélet: Egyhosszal könnyen nyerve kéthosszal harmadik. Idő 2 p. 42²/₅ mp.

Totalisateur: 5 : 41. — 1 frtos helyen 5 : 39. — 30 kros helyen 5 : 41. — Helyrefogadások: I. 25 : 47. II. 25 : 33. III. 25 : 34.

A többi ló quotája győzelem esetén: 5 : 13 Shanon, 5 : 23 Weatherbound, 5 : 27 Áldomás, 5 : 39 Cousine, 5 : 59 Candide, 5 : 164 Abgar.

Könyvfogadások: 2¹/₂ Shaamon, 3¹/₂ Áldomás és Duna, 4 Cousine és Weatherbound, 14 Abgar és Candide. Versenyérték: 2960 korona, 690 korona a másodiknak.

II. Háromévesek gátversenye. 2000 korona. 2400 méter.

1. Herczeg Auersperg Gábor 68 kilogramm, lovagolta Williamson.
2. Ottó főherceg Ex offo 65 kilogramm, lovagolta Kapousek.
3. Geist Gáspár Cereal 68.5 kilogramm, lovagolta Csompóra.

Futott még: Wahrmann R. Marcheur 65 kilogramm, lovagolta Salter.

Bírói ítélet: Kéthosszal igen könnyen nyerve, rossz harmadik.

Totalisateur: 5 : 6. — 1 frtos helyen 5 : 7. — 30 kros helyen 5 : 7. — Helyrefogadások: I. 25 : 25. II. 5 : 27.

A többi ló quotája győzelem esetén: 5 : 29 Cereal, 5 : 34 Ex offo, 5 : 72 Marcheur.

Könyvfogadások: 3-reá Gábor, 4 Ex offo, 6 Cereal, 10 Marcheur. Versenyérték: 2000 korona, 570 korona a másodiknak.

III. Igazgatósági díj. Díj 8000 korona. Távolság 1400 méter.

1. Péchy A. Mirkó 58.5 kilogramm, lovagolta Sharpe.
2. Dreher A. Tip-Top 58.5 kilogramm, lovagolta Barker.
3. † Gróf Károlyi S. Plikus 49.5 kilogramm, lovagolta A. Bulford.
3. † Schosberger L. Hebe 50.5 kilogramm, lovagolta Poole.

Futottak még: Gróf Andrassy Véletlen 53 kilogramm, lovagolta Gilchrist. Gróf Bathfánv E. Álmos 58.5 kilogramm, lovagolta Huxtable. Gróf Degenfeld I. Gohér 52 kilogramm, lovagolta Wilton. Gróf Forgách I. Kisasszony 50.5 kilogramm, lovagolta S. Bulford. Gróf Henckel A. Vilmos 53 kilogramm, lovagolta Marsh. Báró Springer Pavolin 54.5 kilogramm, lovagolta Hyams. Szemere M. Makó 61.5 kilogramm, lovagolta Cleminson. Wahrmann R. Statesman 68.5 kilogramm, lovagolta Adams. Zangen J. Balek 58.5 kilogramm, lovagolta Ibbett.

Második kísérlet után Mirkó ugrott el a vetéssel, mögötte Tip-Top, Plikus, Vilmos, Hebe,

Véletlen, Gohér, Pavolin, Kisasszony, Statesman, Balek, hátul Makó és Álmos. Egy csomóban haladtak az egyenesig, hol Mirkó terelelvét megtartva, Tip-Top, Gohér, Plikus és Véletlen előtt vezetett. Balek letörtén, Kisasszony, Statesman, Vilmos, verve visszaestek. A távoszlopnál Mirkó nyerőnek látszik, a végküzdelemben pedig míg Mirkó könnyen bevezet Tip-Top előtt, azalatt Hebe és Plikus között a harmadik helyért elkecseregett küzdelem fejlődik; a két ló a bíró ítélete szerint holtversenyben ért a célhoz.

Bírói ítélet: Egy hosszal könnyen nyerve, egy hosszal harmadik. Idő 1 p. 28¹/₃ mp.

Totalisateur: 5 : 18. — 1 frtos helyen 5 : 21. — 30 kros helyen 5 : 28. — Helyrefogadások: I. 25 : 41. II. 25 : 48. III. 25 : 65 Hebe, 25 : 212 Plikus.

A többi ló quotája győzelem esetén: 5 : 24 Álmos, 5 : 32 Tip-Top, 5 : 39 Pavolin, 5 : 61 Véletlen, 5 : 67 Statesman, 5 : 83 Hebe, 5 : 103 Gohér, 5 : 143 Balek, 5 : 153 Makó, 5 : 162 Kisasszony, 5 : 235 Vilmos, 5 : 291 Plikus.

Könyvfogadások: 3 Mirkó, 5 Álmos, 6 Tip-Top, 8 Gohér, 10 Hebe, Makó és Statesman, 12 Balek, Kisasszony, Pavolin, Véletlen és Vilmos, 16 Plikus.

Versenyérték: 10.400 korona, 1350 korona a másodiknak, 2450 korona az egyleti pénztárnak.

IV. Handicap. Díj 3000 korona. Távolság 1600 méter.

1. Dreher A. Gehst'vira 50.5 kilogramm, lovagolta S. Bulford.
2. Mr. C. Wood Fóth Park 54 kilogramm, lovagolta Wilton.
3. Gróf Wenckheim Bébé 62 kilogramm, lovagolta Adams.

Futottak még: Wahrmann R. Tripoteuse 55 kilogramm, lovagolta Gilchrist. Szemere M. Kilenczes 52.5 kilogramm, lovagolta Cleminson. Mr. Go-on L'Eclairer 50.5 kg. lov. A. Bulford. Rohonczy G. Kezdet 45.5 kilogramm, lovagolta Major. Gróf Andrassy T. Bora 39.5 kilogramm, lovagolta Finan.

Bírói ítélet: Egy hosszal könnyen nyerve, egy hosszal harmadik. Idő 1 pp. 44 mp.

Totalisateur: 5 : 40. — 1 frtos helyen 5 : 53. — 30 kros helyen 5 : 60. — Helyrefogadások: I. 25 : 66. II. 25 : 45. III. 25 : 75.

A többi ló quotája győzelem esetén: 5 : 14 Kilenczes, 5 : 24 Fóth Park, 5 : 26 Tripoteuse, 5 : 46 Bora, 5 : 61 Bébe, 5 : 107 Kezdet, 5 : 122 L'Eclairer.

Könyvfogadások: 1¹/₂ Kilenczes, 4 L'Eclairer és Tripoteuse, 5 Gehst'vira és Fóth Park, 6 Bóra, 10 Bébe, 12 Kezdet.

Versenyérték: 2950 korona, 860 korona a másodiknak, 110 korona az egyleti pénztárnak.

V. Eladóverseny. Távolság 2000 korona. Távolság 1000 méter.

1. Gr. Eszterházy L. Lelencz 58.5 kilogramm, lovagolta Barker.
2. Lovag Lederer Szittya 55.5 kilogramm, lovagolta Opatoczky.
3. Mr. C. Wood Rege 53.5 kilogramm, lovagolta Adams.

Futottak még: Gr. Henckel A. Hermina 50 kilogramm, lovagolta Marsh. Péchy A. Döme 51.5 kilogramm, lovagolta Bulford S. Rohonczy G. Tisza 55.5 kilogramm, lovagolta Buckenham. Szemere M. Senorita 46.5 kilogramm, lovagolta Lovász. Báró Üchtritz Zs. Bendeguz 51.5 kilogramm, lovagolta Poole. Wahrmann R. Piccalilli 50 kilogramm, lovagolta Gilchrist.

Ötnegydehosszal biztosan nyerve, fejhosszal harmadik. Idő 1 p. 19¹/₃ mp.

Totalisateur: 5 : 69. — 1 frtos helyen 5 : 51. — 30 kros helyen 5 : 55. — Helyrefogadások: I. 25 : 179. II. 25 : 62.

A többi ló kvótája győzelem esetén: 5 : 18 Rege és Szittya, 5 : 25 Hermina, 5 : 38 Döme, 5 : 55 Bendeguz, 5 : 123 Senorita, 5 : 125 Piccalilli, 5 : 199 Tisza.

Könyvfogadások: 2¹/₂ Szittya, 3¹/₂ Rege, 4 Döme és Hermina, 6 Bendeguz, 7 Lelencz, 10 Senorita, Piccalilli és Tisza.

Versenyérték: 1970 korona, 1320 korona a másodiknak, 1050 korona az egyleti pénztárnak.

A győztes 6100 koronáért visszavásároltatott.

VI. Kétévesek eladóversenye. 2000 korona. 1000 méter.

1. Báró Üchtritz Zs. Chryseis 55.5 kilogramm, lovagolta Sharpe.
2. Báró Königsvarter Grimaldi 53 kilogramm, lovagolta Adams.
3. Gróf Teleki J. Pehely 48.5 kilogramm, lovagolta Cleminson.

Futottak még: Mr. Dorryt Plaisirchen 50.5 kilogramm, lovagolta Ibbett. Geist Gáspár Vadróza 50.5 kilogramm, lovagolta S. Bulford. Gróf Henckel A. Moonstone 50 kilogramm, lovagolta Marsh. Mr. Newmarket Lexl 48.5 kilogramm, lovagolta Korytko. Wahrmann R. Intruder 50 kilogramm, lovagolta Gilchrist. Mr. C. Wood Szellő 48.5 kilogramm, lovagolta Wilton.

Egy hosszal könnyen nyerve, egy hosszal harmadik. Idő 1 p. 1 mp.

Totalisateur: 5 : 10. — 1 frtos helyen 5 : 11. — 30 kros helyen 5 : 14. — Helyrefogadások: I. 25 : 38. II. 25 : 61.

A többi ló kvótája győzelem esetén: 5 : 32 Pehely, 5 : 35 Plaisirchen, 5 : 36 Grimaldi, 5 : 65 Intruder, 5 : 89 Szellő, 5 : 115 Moonstone, 5 : 131 Lexl, 5 : 153 Vadróza.

Könyvfogadások: 1¹/₂ reá Chryseis, 4 Pehely, 5 Plaisirchen, 6 Grimaldi, 10 a többi.

Versenyérték: 1970 korona, 440 korona a másodiknak.

A győztesre ajánlat nem történt.

VII. Welter-Handicap. Díj 2000 korona. Távolság 1100 méter.

1. Báró Springer Orchef 57 kilogramm, lovagolta Hyams.
2. Mr. C. Wood Palota 47 kilogramm, lovagolta Sands.
3. Szemere M. Garibaldi 57 kilogramm, lovagolta Cleminson.

Futottak még: Péchy A. Prosa 62 kilogramm, lovagolta Sharpe. Dreher A. Dogma 57 kilogramm, lovagolta S. Bulford. Blaskovich E. Honf 57 kilogramm, lovagolta Adams. Krausz L. Mia-Teresina 52.5 kilogramm, lovagolta Ibbett. Rohonczy G. Etuska 50.5 kilogramm, lovagolta Major. Mr. Blue Juliette 47.5 kilogramm, lovagolta Wilton. Báró Üchtritz Zs. Pál 42.5 kilogramm, lovagolta Milne.

Bírói ítélet: Küzdelem után félhosszal nyerve, nyakhosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 36. — 1 frtos helyen 5 : 31. 30 kros helyen 5 : 37. — Helyrefogadások: I. 25 : 138. II. 25 : 228.

A többi ló quotája győzelem esetén: 5 : 19 Garibaldi, 5 : 23 Dogma, 5 : 38 Honf, 5 : 41 Pál, 5 : 68 Prosa, 5 : 74 Palota, 5 : 75 Mia Teresina, 5 : 114 Juliette, 5 : 205 Etuska.

Könyvfogadások: 1¹/₂ Garibaldi, 3 Dogma, 4 Pál, 5 Prosa, 6 Honf, Mia Teresina és Orchef, 10 Palota, 12 Etuska és Juliette.

Versenyérték: 1960 korona, 820 korona a másodiknak, 90 korona az egyleti pénztárnak.

(Második nap.)

A mai napon ugyancsak kijutott a szenzációkból. A nyári handicapban az elhanyagolt Szolgabíró volt első, az államdíjban a Palnatokinak pacemakerül declarált Rose of Kildare győzött, a czinkotai díjban pedig a baden-badeni Zukunftsrennen első favoritja és a helenenthal-díj harmadik hőse szenvedett vereséget a vele egyaránt favorizált Deaf-Dumb, a kisebbkaliberű Szeszély és a közepes The Winnings mögött. Ehhez hozzájárult egy baleset, mely Park jockeyt érte az utolsó futamban. Verseny közben ugyanis Dutyról lebukott s kulcsontját törte.

Ha az utolsó futam realis lett volna, akkor nagyon rossz lehet a két éves évjárat. Deaf et Dumb ugyanis csak nyakhosszal bírta leverni Szeszélyt, mely ugyan kétszer győzött, de mégsem tartozik az elsőosztályú lovak közé.

A versenyt azonban azért nem tartjuk realinak, mert Dominik a startnál legalább tíz hosszal veszített, míg Deaf et Dumb futam közben négyszer volt akadályozva az előremenetelben. Duty ötven méternyire a starttól Tudor-ral karambolázott. Az összeütközés olyan nagy volt, hogy Park kiröpült a nyeregből.

A részletes eredmény a következő:

I. Nyeretlenek díja. Díj 2000 korona. Távolság 1600 méter.

1. Wahrmann R. Jammorfetzen 54.5 kilogramm, lovagolta Adams.
2. Mr. Lincoln Enying 56 kilogramm, lovagolta Ibbett.
3. Krausz L. Deseö 56 kilogramm, lovagolta Heap.

Futottak még: Dreher A. Ines 54.5 kilogramm, lovagolta S. Bulford. Báró Harkányi Coronet 54.5 kilogramm, lovagolta Barker. Péchy A. President 56 kilogramm, lovagolta Sharpe. Gróf Sternberg A. Selig Reicher 56 kilogramm, lovagolta Marsh.

Bírói ítélet: Másfélhosszal biztosan nyerve, rövid fejhosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 30. — 1 frtos helyen 5 : 28. 30 kros helyen 5 : 18. — Helyrefogadások: I. 25 : 70. II. 25 : 84.

A többi ló quotája győzelem esetén: 5 : 17 Deseö, 5 : 19 President, 5 : 25 Coronet, 5 : 30 Enying, 5 : 117 Ines, 5 : 148 Selig Reicher.

Könyvfogadások: 2¹/₂ President, 3 Deseö és Enying, 4 Coronet, 5 Jammorfetzen, 8 Ines, 10 Selig Reicher.

Versenyérték: 1970 korona, 550 korona a másodiknak.

II. Háromévesek gátversenye. Díj 2000 korona. Távolság 2400 méter.

1. Herczeg Auersperg Trieky 63 kilogramm, lovagolta Williamson.
2. Geist G. Malye 58 kilogramm, lovagolta Csompóra.

Bírói ítélet: Tricky egyedül érkezett be. May be kitért.

Totalisateur: 5 : 5. — 1 frtos helyen 5 : 6. — helyen 5 : 6.

May be quotája győzelem esetén: 5 : 23.
Könyvfogadások: 5 reá Trick, 4 s May be.
Versenyérték: 2210 korona, 300 korona az egy-
eti pénztárnak.

III. Nyári handicap. Díj 10.000 korona. Tá-
volság 1600 méter.

1. Geist G. Szolgabíró 55 kilogramm,
lovagolta Adams.
2. Báró Üchtritz Aga 49.5 kilogramm,
lovagolta Poole.
3. Gr. Eszterházy M. Wie Seide 48 kilogramm,
lovagolta Cleminson.

Futottak még: Tränkel százados L'Astro 60
kilogramm, lovagolta Huxtable. Rohonczy G. Esterfi
59.5 kilogramm, lovagolta Buckenham. Péchy A. Ste-
warton 55.5 kilogramm, lovagolta Sharpe. Egyed A.
Neni 53.5 kilogramm, lovagolta Griffiths. Gr. Henckel A.
Menyecske 53.5 kilogramm, lovagolta Ibbet. Gr. Peja-
csevich Fée 53 kilogramm, lovagolta Hesp. Capt. Gas-
ton Ladrone 52.5 kilogramm, lovagolta Peake. Angerni
ménés Margit 52.5 kilogramm, lovagolta Hyems. Mr. C.
Wood Zászlós 50 kilogramm, lovagolta Wilton. Gr.
Batthyány E. Osiris 49 kilogramm, lovagolta Gilchrist.
Gr. Kinsky Zs. Iliis 44.5 kilogramm, lovagolta Sands.

Másodszori kísérlet után Aga szökik előre,
nyomában Osiris, Margit, Ladrone, Wie Seide, a
többi egy csomóban hátul. A rövid oldalon szét-
húzódik a mezőny. Aga, Osiris, Wie Seide, Margit,
Szolgabíró színei látszanak az említett sorrendben.
Az egyenesben még mindig Aga vezet, majd könnyű
nyerőnek látszik, de a távolságnál, Szolgabírót ki-
veve az összes lovakon mozgolódnak a jockeyk. A
forintos tribün előtt Aga hiába nyulik előre, Szolga-
bíró könnyen húz el mellette a Wie Seide-t is
csak küzdelem árán tudja a harmadik helyre szo-
ritani. A kívülről szép rush-al felnyomuló Esterfi
magas súlyával nyakbrosszal volt negyedik.

Bírói ítélet: Egy hosszal biztosan nyerve, fejhosz-
szal harmadik, nyakbrosszal negyedik.
Totalisateur: 5 : 76. — 1 frtos helyen 5 : 57.
— 30 kros helyen 5 : 39. — Helyrefogadások: I. 25 :
103. II. 25 : 44. III. 25 : 83.

A többi 16 quotája győzelem esetén: 5 : 18 Aga,
5 : 22 Margit, 5 : 44 Zászlós, 5 : 62 Esterfi, 5 : 63
Wie Seide, 5 : 75 Menyecske, 5 : 99 Neni, 5 : 102
Fée, 5 : 124 Osiris, 5 : 139 Ladrone, 5 : 201 Stewar-
ton, 5 : 223 Iliis, 5 : 239 L'Astro.

Könyvfogadások: 2 1/2 Aga, 3 1/2 Margit, 4 Zászlós,
10 Menyecske, Neni és Osiris, 12 Esterfi, Fée és Wie
Seide, 16 Stewarton és Szolgabíró, 20 Iliis, L'astro és
Ladrone.

Versenyérték: 10.000 korona, 2230 korona a má-
sodiknak, 730 korona a harmadiknak, 1340 korona
az egyleti pénztárnak.

IV. Államdíj. Díj 4000 korona. Távo-
lság 2400 méter.

1. Capt. George Rose of Kildare 53.5 kilogramm,
lovagolta Sharpe
2. Blaskovich E. Kelet 55 kilogramm,
lovagolta Adams
3. Miklósfalvi ménés Pálnatóki 60 kilogramm,
lovagolta Bullford S.

Futott még: Mr. Siltan Brigand 60.5 kilogramm,
lovagolta Barker.

Bírói ítélet: Másfél hosszal könnyen nyerve,
nyolcz hosszal harmadik. Idő 2 p. 42 2/3 mp.

Totalisateur: 5 : 12. — 1 frtos helyen 5 : 12.
— 30 kros helyen 5 : 11. Helyrefogadások: I. 25 : 48.
II. 25 : 31.

A többi 16 quotája győzelem esetén: 5 : 10
Kelet, 5 : 20 Brigand.

Könyvfogadások: 1 1/4 reá Kelet, 1 1/4 Pálnatóki,
5 Brigand, 6 Rose of Kildare.

Versenyérték: 3900 korona, 900 korona a má-
sodiknak, 420 korona az egyleti pénztárnak.

V. Handicap. Díj 3000 korona. Távo-
lság 1400 méter.

1. Péchy A. Gonosz 55.5 kilogramm,
lovagolta Sharpe
2. Gróf Arco-Zinneberg Mauritius 56 kilogramm,
lovagolta Huxtable
3. Gróf Schönborn King Amphion 60.5 kilogramm,
lovagolta Barker

Futott még: Gróf Festetics T. Heretiére 56.5 ki-
logramm, lovagolta Park.

Bírói ítélet: Küzdelem után nyakbrosszal nyerve,
tiz hosszal harmadik. Idő 1 p. 31 2/3 mp.

Totalisateur: 5 : 11. — 1 frtos helyen 5 : 10.
— 30 kros helyen 5 : 10. — Helyrefogadások: I. 25 : 36,
II. 25 : 44.

A többi 16 quotája győzelem esetén: 5 : 20 He-
retiére és Mauritius, 5 : 25 King Amphion.

Könyvfogadások: 1 1/4 reá Gonosz, 2 1/2 Mauritius,
5 Heretiére és King Amphion.

Versenyérték: 2950 korona, 900 korona a má-
sodiknak, 90 korona az egyleti pénztárnak.

VI. Eladó kétvezek handicapja. Díj. 2000
korona. Távo-
lság 1000 méter.

1. Péchy A. Masque 49.5 kilogramm,
lovagolta Poole.
2. Geist G. Pimasz 52 kilogramm,
lovagolta Sharpe.
3. Mr. Blue Green Pálma 54 kilogramm,
lovagolta Ibbet.

Futottak még: Krausz L. Fáklyás 53 kilogramm,
lovagolta Hesp. Wahrmann R. Fancy 53 kilogramm,
lovagolta Adams. Gróf Andrássy T. Kréta II. 52.5 ki-
logramm, lovagolta Gilchrist. Dreher A. Effe 50.5 ki-
logramm, lovagolta Üchtritz Zs. Kup 50.5 kilogramm,
lovagolta Spooner. Báró Kömingswarter
Grenadine 50.5 kilogramm, lovagolta Sydenham. Ro-
hony G. Arkangyalát 48.5 kilogramm, lovagolta Ma-
jur. Mr. Wood Pauline 46 kilogramm, lovagolta Sands.
Báró Harkányi Arsenia 45.5 kilogramm, lovagolta Wil-
ton, Fáy-Halász Fabius 45.5 kilogramm, lovagolta Fürst.

Eros küzdelem után nyakbrosszal nyerve, két
hosszal harmadik. Idő 1 p. 1 mp.

Totalisateur: 5 : 114. — 1 frtos helyen 5 : 71. —
30 kros helyen 5 : 73. — Helyrefogadások: I. 25 : 176,
II. 25 : 55.

A többi 16 quotája győzelem esetén: 5 : 10 Pi-
masz, 5 : 36 Effe, 5 : 50 Arsenia és Fancy, 5 : 63
Kréta II., 5 : 56 Grenadine, 5 : 57 Pálma, 5 : 76
Arkangyalát, 5 : 85 Pauline, 5 : 121 Kup, 5 : 144 Fák-
lyás, 5 : 167 Fabius.

Könyvfogadások: 2 1/2 Pimasz, 4 Pálma, 6 Effe,
Fancy és Kréta II., 7 Masque, 8 Arsenia és Grenadine,
10 Kup és Pauline, 12 Arkangyalát, Fabius és Fáklyás.

Versenyérték: 1900 korona, 540 korona a má-
sodiknak, 110 korona az egyleti pénztárnak.

A győztesre ajánlat nem történt.

VII. Czinkotai díj. Díj 3000 korona. Távo-
lság 1100 méter.

1. Báró Üchtritz Zs. Deaf et Dumb 55.5 kilogramm,
lovagolta Sharpe.
2. Gróf Forgách Szeszély 55.5 kilogramm,
lovagolta Wilton.
3. Cpt. Gaston The Winnings 55.5 kilogramm,
lovagolta Barker.

Futottak még: Dreher A. Arod 53.5 kilogramm,
lovagolta Bullford S. Gróf Eszterházy Tudor 53.5 ki-
logramm, lovagolta Cleminson. Gróf Festetics P. Tudom
52 kilogramm, lovagolta Griffiths. Gróf Festetics T. Duty
52 kilogramm, lovagolta Park. Gróf Hunyady Diomed
53.5 kilogramm, lovagolta Poole. Wahrmann R. Domi-
nik 53.5 kilogramm, lovagolta Adams.

Bírói ítélet: Nyakbrosszal nyerve, három hosz-
szal harmadik. Duty elbukott. Idő 1 p. 13 mp.

Totalisateur: 5 : 11. — 1 frtos helyen 5 : 18. —
30 kros helyen 5 : 13. — Helyrefogadások: I. 25 : 38.
II. 25 : 62. III. 25 : 107.

A többi 16 quotája győzelem esetén: 5 : 13 Do-
minik, 5 : 56 Szeszély, 5 : 71 Duty és The Winnings,
5 : 90 Tudor, 5 : 184 Diomed, 5 : 271 Arod, 5 : 353
Tudom.

Könyvfogadások: pari Deaf & Dumb, 2 Dominik,
7 Szeszély, 10 Duty, The Winnings, Tudom és Tudor,
12 Arod és Diomed.

Versenyérték: 2960 korona, 1000 korona a má-
sodiknak.

NYILT-TÉR.

Minden külföldi értesítés helyett.

Fürst Rör, mint férj mély fájdalomtól meg-
terve, bánattal tele szívvel adja hírül saját és
nagy számú rokonai nevében mindenkéül job-
ban szeretett feleségének, a legjobb hitvesnek,
anyának, leánynak és testvérnek

Fürst Johanna

született Grünfeld Johannának

boldog házasságának tizennegyedik, életé-
nek harminczhetedik évében augusztus 14-én
rövid szenvedés után történt gyásos halálát.

A drága halotti földi maradványait
augusztus 16-án délután 4 órakor fogják a
Kőbánya közelében levő izraelita halottsház-
béli a kerepesi-úti temetőbe vinni, ahol örök
nyugalomra helyezik.

Budapest, 1898. augusztus 15.

Béke hamvaival!

- Év. Erinfeld Fanny Fürst Rör mint férj,
mint anya, Jani, Endre, Pista és
Pali mint gyermekel,
Grünfeld József Ignác Fürst Cecília,
Jozefa és Pali születté Münz, mint
anyós, mint testvérek,
Fürst Aurik Grünfeld Pála
mint após, születté Hirsch,
Fürst Adél, Fürst Adél,
Grünfeld Gábor, Fürst Sára,
születté Kohn,
Fürst János, Fürst Mariska,
születté Zinner,
Dr. Fürst Viktor, Fürst Káthoza,
Fürst Kánó, Fürst Helga,
Fürst László, születté Hoffmann,
Fürst Gyula mint sógorok, Wolf Riza születté
Wolf, mint sógorok.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

New-York, augusztus 15. (C. T. B.)

	augusztus 15.	aug. 18.
	cents	cents
Buza szeptemberre	70 1/2	72 1/2
decemberre	68	69 3/4
Tengeri szeptemberre	37 3/4	37 3/4

Chicago, augusztus 15. (C. T. B.)

	augusztus 15.	aug. 18.
	cents	cents
Buza szeptemberre	65	67 1/2
Tengeri szeptemberre	32 3/4	32 3/4
októberre	—	32 3/4

A budapesti önszegélyző népbank. E szövet-
kezet ma délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott. A
közgyűlés az igazgatóság, felügyelőbizottság és bí-
ráló-bizottság jelentéseinek meghallgatása után ki-
mondotta, hogy az intézetet továbbra is föntartja.
Az igazgatóság lemondását a gyűlés tudomásul
vette s új igazgatónak megválasztotta ifjabb Cséry
Lajost, Piatnik Rudolfot, Sényi Ferenczet, dr. Klein
Rezsőt, Kölber Jánost és Ruttkay Vilmost.

Az iparegyesület és az ipartestületek. Az
országos iparegyesület és több fővárosi ipartestület
között a vámtanácskozás óta vizsaly keletkezett,
mert több ipartestületet nem hívták meg a tanács-
kozásokra. Ezért a férfi- és női-ruha-készítők,
valamint még két más ipartestület már be is jelen-
tette az országos iparegyesületből való kilépését.
Az országos iparegyesület arról értesítette az illető
ipartestületeket, hogy a vámtanácskozás nem az ipar-
testületek, hanem csak az iparosok véleményét óhaj-
totta tudni. Ezen indoklás az ipartestületeket
nem elégitette ki s hir szerint még több ipar-
testület is be fogja jelenteni kilépését.

Szesziforgalom. A magyar korona országainak
területén 1898. év július havában volt termeléséről
és forgalmáról a következő kimutatást kaptuk:
1. A hivatalos megállapítások eredménye szerint
termeltetett 62.201 hektoliter alkohol. 2. Szabad-
raktárra nyilvánított szeszfinomítóba és szesz-
szabadraktárakba fogyasztási adóval terheltlen be-
szállított a birodalmi tanácsban képviselt király-
ságokból és országokból 5147 hektoliter. 3. Szesz-
főzdekből, szabadraktárra nyilvánított szeszfinomi-
tókba és szesz-szabadraktárakból elszállítottott:
a) a fogyasztási adó lefizetése mellett 80.439 hekto-
liter, b) fogyasztási adóval terheltlen: aa) a biro-
dalmi tanácsban képviselt királyságok és országok
területén fekvő vállalatokba 2009 hektoliter, bb) a
vámvonalon át való kivitelre 11.488 hektoliter, cc)
másnemű adómentes felhasználásra (szeszfőzdekből
és szeszfinomítókból) 7947 hektoliter.

IDŐJARAS.

A m. kir. országos meteorologiai intézet távirati
jelentése 1898. augusztus 15-én reggel 7 órakor.

Állomások	Legnagyobb hőm. 700 +	A hőmérsék- let Celsius százi	Csapadék	Állomások	Legnagyobb hőm. 700 +	A hőmérsék- let Celsius százi	Csapadék
Árvárvárja	64.9	20.1	—	Pola	61.8	24.6	—
Balmazújváros	64.7	20.1	—	Losina	60.6	24.7	—
N. Szombathely	65.0	20.5	—	Sarajevo	62.3	15.7	—
Magyaróvár	64.2	18.2	—	Torino	60.0	0.0	—
O-Gyalla	63.5	23.8	—	Florenca	62.2	21.8	—
Budapest	63.1	19.2	10	Róma	61.6	22.2	—
Sopron	65.1	19.2	10	Nápoly	62.5	24.0	—
Herény	64.8	19.4	14	Brindisi	60.8	26.5	—
Keszthely	63.6	24.0	2	Palermo	60.3	24.6	—
Zágráb	63.2	19.0	1	Milánó	60.5	23.9	—
Fiume	60.9	21.7	—	Zürich	63.8	16.5	—
Chikvenca	64.3	25.2	—	Biarritz	—	—	—
Pancsova	62.7	20.2	—	Nizza	60.7	24.4	—
Temervár	61.9	17.8	—	Párizs	61.5	19.2	—
Arad	62.0	19.7	1	Kopenhága	67.7	15.0	—
Szolnok	63.0	23.4	—	Hamburg	65.7	20.4	—
Eger	61.1	25.6	—	Berlin	60.9	20.4	—
Doboz	—	—	—	Christiansund	62.8	15.1	—
Doboz	—	—	—	Stockholm	—	—	—
Kecskemét	62.9	16.5	—	Szent-Pétervár	71.7	15.9	—
Ungvár	65.5	19.9	6	Moskva	72.8	10.7	—
Szalmon	64.2	21.2	—	Varsó	62.8	16.2	—
Magyaróvár	62.9	24.0	1	Kíev	71.2	18.3	—
Kolozsvár	64.5	20.4	4	Odessa	—	—	—
Nagy-Szeben	64.1	18.2	2	Szibéria	63.0	23.7	—
Becs	64.8	18.5	10	Szibéria	60.0	60.0	—
Bahnbau	64.1	17.4	—	Konstantinápoly	—	—	—
Megyeri	64.4	16.8	4	—	—	—	—

A hőnyomás elcsúszása egyenletesebb lett, amennyiben egy
az északi nyugalom, mint a déli oldali depressziók gyengültek. A me-
gmaradt Országhatárban.
Az európai időjárás főleg meleg és száraz. A hőmé-
rséklet csakis Országhatárban alacsony.
Hátszánkban a Dunán és Drávan túl az Alföldön és a kelet
megyékben egyes tájakon gyenge, vagy közepes ráporok voltak
zivatáros jelleggel. Az ország túlnyomó részén azonban az idő
száraz. A hőmérséklet aránylag magas.
Nagyon meleg, jobban száraz idő várható.

MINDENFÉLE

Öt óra alatt kicsorított híd. Egyik londoni külváros lakói vasárnap rendkívül érdekes hídépítési tanúi lehettek: öt óra alatt kicsorították egy vasúti hidat, mely egy utca fölött vezetett keresztül a az új hídön közvetlenül a munka befejezése után a nagy angol északi vasút expressz-vonatai a szokott sebességgel rohogtak át. A technikusok feladata épp abban állt, hogy a régi hidat, melynek vasból épült pályatestre két pilléren nyugodott, pillérműk nélküli hiddal cseréljék ki, de úgy, hogy sem a vasút forgalma, sem pedig a közúti forgalom a híd alatt meg ne zavartassék. Ezt a feladatot az angol mérnökök fényesen oldották meg. Az előkészületek persze hosszabb időbe kerültek. Először is a régi híd mindkét végén, merőlegesen a pályatestre és az utcakéssz irányában hatalmas fa-állványokat építettek. Ezeket az állványokat mindkét felől, körülbelül a pályatest magasságában, miniatűrvasutak voltak építve, melyekre emelőcsigák segítségével egész sor apró, de szilárd szerkezetű gördülő kocsi huztak fel. Ezután megkezdődött az új láncszerkezetű acélhíd bekapcsolása, amely két végével a gördülőkocsikon nyugodott, olyformán, hogy pályaszintje pontosan a régi híd magasságával egy vonalba jutott. Vasárnap délután három órakor fogtak hozzá a régi híd eltávolításához, úgy, hogy a vasból készült pályatest egyes darabjait, melyek egyenként tíz tonna súlyúak voltak, hatalmas gördülőkocsik segítségével egyszerűen a magasra emelték. Mikor aztán ez a híd el volt távolítva, a gördülő kocsikon nyugvó új hidra hatalmas köteleket erősítettek és azt csigák segítségével mozgásba hozták. Fél óra alatt az új szerkezet teljesen behelyezkedett a vasút szintjébe és már nyolcz órakor az első vonat az új hídön rohoghatott keresztül. — Természetes, hogy még maradt hátra némely befejező munka. Első sorban el kell távolítani a régi híd köből épült pilléreit s aztán az új híd mindkét oldalán az ut-átjárókat kell helyreállítani. De a főmunka elkészült s a hidat a forgalom minden megzavarása nélkül kicsorították. Egyébiránt Angolországban nem ez az első eset, hogy a hidak kicsorítását ilyen módon végezték. Néhány év előtt egy kisebb vasúti hidat két óra alatt cserélték ki, sőt a keleti vasút vonalán egy nagyobb folyón átvezető hidat szintén rövid néhány óra leforgása alatt pótolták új hiddal. A főfeladat az ilyen munkánál az, hogy a fa-állványokat és a rajtuk gördülő vasutakat oly erős szerkezettel építsék meg, hogy azok az új híd roppant terhe alatt, mikor az mozgásba jön, össze ne roppanjának.

Külföldi betegség. A „Vracs” nevű orosz orvosi szak-közöny különös betegségről emlékszik meg, melyet egy Bergstein nevű moszkvai ideg-orvos figyelt meg. Egy szakácsné, aki egy darab csomagoló papírost elgondolkozva a szájába vett és lenyelt, ettől fogva oly erős vágyat érzett eme „táplálék” iránt, hogy úgyszólván minden más ételiszter iránt utálatot érzett, és nem lehetett rábirni, hogy más ételt vegyen magához, mint csomagoló papírost. Ha ezt megtagadták tőle, roppant szomorú lett és erős lehangoltság vett erőt rajta. A csomagoló papír helyett, melynek tudvalevőleg homok-íze van, a szakácsné csakhamar homokot evett in natura, és pedig napról-napra nagyobb mennyiségben. Természetesen súlyos emésztési zavarok állottak be és a páciens nemsokára csupa csont és bőr lett. Végre ő maga fordult hájjával egy moszkvai ideggyógyintézetbe. Itt aztán azzal próbálták kigyógyítani, hogy megvonták tőle kedvenc táplálékát, a homokot. És ekkor a betegnél ugyanazokat a tüneteket észlelték, mint a minőket a morfinistáknál és alkoholistáknál tapasztalnak, ha azokat szenvedélyük tárgyától megfosztják. Hogy a gyógyódnak annál biztosabban meglegyen a kívánt sikere, a betegnek az ablakhoz sem volt szabad mennie, hogy a kert homokjának látása újból föl ne ébressze benne az utána való vágyakozást. Végül állapota annyira javult, hogy különös szenvedélye megszűnt és a legszebb homokos uton is végighaladhatott, anélkül, hogy az vágyat keltett volna benne a homokévrésre. Ezután aztán ismét rendszeren táplálkozhatott.

BABEL.

Francia regény.

(18)

Irtá: Augustin Filon.

A nap letűnt. A látóhatárt az est homálya kezdte fódni és az elhomályosodó égen, a lezálló nap ezüstös nyomain, az első csillag kezdett ragyogni. Az erdő mélyéből a nyugalomra téré madarak csicseregése hallatszott, de Klaus mit se hallott.

— Menjünk vissza az állomásra, szolt Fidés parancsoló hangon.

Az aggastyán — most tíz évvel idősebbnek látszott — összeszedte a tea-főző alkatrészeit és úgy rémlett neki, mintha összetörött boldogságának roncsait szedné össze. Egyenként, gondosan csomagolt be minden darabot és megtöltötte zsebeit.

Csendesen haladtak egymás mellett. Amikor kiérték az erdőből, Klaus gyengén érintette a leány karját.

— Örült voltam . . . bolond voltam: csak most értem igazán. Ilyen vén legény, mint én, és oly gyönyörű teremtes, mint ön, Fidés . . . igazán ostobaság.

És nevetett, mint ahogy egy komikus ötleten szoktak nevetni.

— Nem tudom, hol volt a fejem . . . jól tette, hogy haragudott rám, hogy kinevet. De vége: nem beszélünk róla többé soha . . . soha . . . de meg kell, hogy bocsásson nekem.

— Megbocsátok.

— Ugy leszünk mint előbb . . . és ezzel vége!

Fidés nem válaszolt és hazáig egy szót sem váltottak. Jó éjt kívántak egymásnak, de Fidés nem nyújtotta csókra homlokát, mint hé éven át minden este. Aztán bement szobájába és a kulcs nyirkorgása elárulta, hogy Fidés magára zárta az ajtót.

Szegény öregnek majd megszakadt a szíve.

VI.

Egy este — körülbelül egy hónap mult el a sidenpi séta óta — hiába várta Klaus Vilmos a téához Fidést. A kollégiumnak vége volt és a könyvtár kapuja is bezárult már. Rendesen negyed hatkor Fidés otthon volt és Klaus, aki felösmerte élénk, erőteljes lépéseit, ilyenkor összeszedte az asztalról könyveit, hogy a teát készítse elő. De ez estén Fidés nem jött. Lehet, hogy egy barátója hívta meg, lehet, hogy valami fontos kutatás közben ott feledte magát a „Boksellors-Row”-ban. De amint az est mindinkább nőtt, Klaus nyugtalan lett. Tíz órakor a legközelebbi rendőrállomáshoz sietett. Onnan Scotland Yard-be küldték, ahonnan sietve jött haza, remélve, hogy Fidés a távolléte alatt megjött. „Ó otthon van, mondta magában, ő csak tréfálkozni akar velem, vagy talán haragszik rám . . .” És feltette magában, hogy eltitkolja előtte félelmét. De a szoba még mindig üres volt. Ujra elsietett . . . Hová menjen? Ujra a rendőrségre. Éjfélkor elküldték; egy rendőrfelügyelő megígérte neki, hogy holnap fog az ügygel foglalkozni. Holnap! Igazán, neki nem sietős! De hát hol lehet Fidés? Egy férfi karjaiban, vagy a Themse fenekén?

Oly szomorú, oly gondolkodó volt egy hónap óta! Minden esetben az az ő, az ostoba, bolond aggastyán hibája volt, ki megrémítette Fidést a házasság áldatlan gondolatával és előidézte a szerencsétlenséget. Kezeit tördelte bánatában, lelkiismerete gyötrelmében. Az éjszakát ott töltötte a Greek Streetre nyíló folyosón, a nyitott kapu előtt: nem akarta, hogy ha megjön, más nyisson neki ajtót és lássa őt e késői órában hazatérni. Reggel felé, mikor Nahinát hallotta lejönni, zaj nélkül felment a szobájába. A rendőrséghez akart menni, mikor az első reggeli postával levelet kapott. Megismerte a címírást, reszketve bontotta fel a levelet és olvassott:

Kedves Klaus ur!

„Egyik tanárom segítségével tanárnói állást sikerült kapnom egy gazdag családnál, miáltal abban a helyzetben leszek, hogy tanulmányaimat folytassam. Kötelességemnek tartottam, hogy ez állást elfogadjam. Ha nem kértem ki az ön tanácsát, ezt azért tettem, mert elhatározásom meg volt és kerülni akartam minden fölösleges vitát. Önnek meg kell értenie, hogy

azok után, amik történtek, együttlétünk lehetlenné vált. Megragadtam tehát az első kínálkozó alkalmat, hogy önmagam iránti kötelességemet teljesítem és megszabadítsam önt is azoktól az áldozatoktól, melyeket hozni kénytelen volt. De szívem mélyéből leszek önnek hálás a multért.

„Az ön őszinte

„Fidése.”

Utóirata is volt a levélnek. Miután Fidés e fagyos levelet megírta, bizonyosan erőt vett rajta a sajnálat érzése, ami az utóirat kevésbé szabályos és kevésbé gondos irásán meglátszott:

„Ha ön tudná mennyire bánt engem az, hogy fájdalmat kell önnek okoznom kedves Daddy! De meg kellett történnie.

Legyen szíves dolgaimat Saint-Clair W. J. ur címére El-Obeyd, Finchley N. W. elküldeni.”

Klaus még a levél elolvasása után is kételkedett. Tudakozódott mindenfelé és bizonyosságot szerzett magának arról, hogy minden úgy történt, amint Fidés megírta. Nyomban Finchley-be sietett, hogy megtudja, mi az az El Obejd. Mór stílusban épült gyönyörű magánlak volt, körülvéve nagy kerttel, melyben százados fák diszlettek. Klaus sokáig tévelygett a kastély kerítése körül, aztán a pályaudvarra ment, hogy visszatérjen. Utközben egy elegáns kis amerikai fogat vágatott el mellette és majd, hogy el nem gázolta. Csak épen annyi ideje volt, hogy felismerje a kocsi-ban Fidést, ki egy fiatal leány oldalán ült, míg egy groom összekulcsolt karokkal, méltóságosan ült a bakon. A két hölgy nevetve csevegett.

— Mindennek vége, mormogta Klaus.

Néhány héttel később Julien is kapott levelet — jóval hosszabbat — Fidéstől:

Kedves Barátom!

Nem vagyok biztos benne, vajjon vágyik-e rá, hogy tőlem hirt kapjon, de mulattal, ha jelenlegi életemet elmondhatom valakinek akivel szabadon beszélgethetek. Ez ugyan nem jelenti azt, hogy mindent el fogok mondani, de mindenestre lemondok a nőknél Éva óta revindikált és bőven kizsákmányolt ama jogáról, hogy hazudjam, mely jog a gyengéke és elnyomottaké. De élek az elhallgatás tiszteletreméltó jogával, mely a művelt egyéniségnek ugyanazokat a szolgáltatásokat teszi.

Ha azt kérdi tőlem, miért hagytam el Klaus urat, akkor azt válaszolom önnek, hogy azért, mert ez nekem úgy tetszett. Reményilem, hogy ön ezen oknak parancsoló erejét méltányolni tudja.

El Obejd igen csinos arabs ház, mely teljességgel keleti pompával van berendezve, ami azonban az európai kényelmet nem zárja ki. Keleti pompa alatt ne értsen olyan értéktelen ócskaságokat, amiket mi imádtunk, mikor gyermekek voltunk, hanem valóságos ritkaságokat, melyeket kötségtelenül Saint-Clair ur gyűjtött, aki, ugylátszik, Afrikában lakott. Mit csinált ott? Szereti velem elhitetni, hogy valami katonai vagy diplomáciai missziója volt. Én inkább azt hiszem, hogy négerekkel kereskedett. Ez a Saint-Clair név francziásan és igen kellemesen hangzik, de talán semmi egyéb, mint a skót Sinclair névnek tetszetősebb ortografával való írása. Erre a gondolatra Saint-Clair ur skót kiejtése vitt. Különbben Saint-Clair ur alacsony, zömök férfi, arca téglaszínű, szemében az erek mindig vörösek, őszes haja durva, serteszerű. Ön tudni kívánna, hogy Saint-Clair ur a társadalomban minő szerepet visz? Magam is azt szeretném tudni. Ami kisasszonnyal társalognán, egyszer erre a tárgyra vittem a beszélgetést. Ő így válaszolt: „Papa nem csinál semmit. Papa előbb a Cityben volt, de most semmi dolga, csak adminisztrálni vagyonát, felügyelni birtokaira, házaira, elnökölhni öt-hat jótékonyági egylet ülésén, betölteni békebírói tisztét és teljesíteni drága leánya kívánságait.”

(Folytatás következik.)

A főszerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős: Kálnoky I. h. szerkesztő.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Vestagabb betűkből kezdve 4 krajczár.

Ha a hirdető címet is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Cél szerű az apróhirdetést postautalványon beküldeni, s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Minden i könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

Kiadóhivatal:

VIII. kerület, József-körút 65. szám.

Előre fizetendő készpénzben, levélbélyegekben vagy postautalványon.

Apró hirdetések 20 kr.-on alól nem közölhetnek.

LEVELEZÉS.

Elegáns, szép fiatal asszonynak, ki kölcsönözne 10 forintot? Választ „Sikkes” címen a kiadóhivatalba kér. 1837-1

Felkérem azon özvegynek, barna urat, ki vasárnap délelőtti 14-én velem együtt jött az esküteri hajóval a hidtől s onnan felment a síkóra, adjon életjelt. Levelet „Szóka” alatt a kiadóhivatalba kérék.

Mely középkorú ur, vagy pap lenne barátja egy fiatal, csinos leánynak. Aki anyagilag is támogatja írjon „Szeregy” cím alatt a kiadóhivatalba.

Elua. Csak hogy már végre itthon üdvözölhetem, miért nem értesített érkezéséről? vártam hogy G-st-ékkel elküldi az ígértet, na de se baj, majd személyesen. Holnap át jövök. 4976-1

ÁLLÁST KERES.

Szorgalmas és tehetős fiatal ember, ki az irodai munkákban jártas, fél napi alkalmazást keres. Szíves megkereséseket „Tehetséges” jelige alatt a kiadó továbbít. 5782-3

Hivatalnoknő szép írással, az irodai teendőkhöz jártas, állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 5640-3

Állást keres egy intelligens fess kisasszony, mint elárulót, pénztárnál vagy hasonló állást. Ajánlatokat „Z. F.” jelige alatt a kiadóhivatal továbbít. 5608-3

Kiváló jó gazdaasszony, ki jelenleg is egy nagyobb falusi háztartás gazdasszonya, állását változtatni kívánja. Levelek „Anna” alatt a kiadóhivatal továbbít. 5818-3

ÁLLÁST KAPHAT.

Szegényösebb feltételek mellett szerződött az „Allianz” élet- és járadék-részvénytársaság népbiztosítási osztálya Budapest és környékén helyi ügyköket. Szakismeretek nem szükségesek. Heli próbaidő után állandó alkalmazás, esetleg utaztatással együtt van egybekötve. Czim Váci-körút 21. sz. II. emelet d. e. 11-1 óráig. 6567-4

OKTATÁS.

Zongoratanár óhajt egy néhány órát adni. Lehetőleg délután 2-6 közti időközben. Ajánlatokat „Zongora-órák” jeligére a lap kiadóhivatalához ér. 5798-5

Czimbalom-tanítónő ajánlkozik, tanít a legkifűnőbb tanmód szerint (óránként 50 kr.). Ugyanott egy remekhangú, pedálos Horváth-féle czimbalom is eladó 60 forintért. Czim a kiadóhivatalban. 5694-5

Zenetanítónő mérsékelt áron ad alapos oktatást zongorából. Megkereséseket „Zongoratanítónő” jelige alatt a kiadóhivatal továbbít. 5660-5

HÁZ- ÉS TELEK-ELADÁS.

Rákos-Palotán a Széchenyi-telep, illetőleg a körvasút közvetlen közelében egy 12000 négyszögöl nagyságu önként 3-25, telek jutányos árban eladó. 5250-7

A Ságymányoson, valamint Agyalföldön Szent László-uton és Petneházy-utcában, néhány telek jutányos árban eladó. Czim a kiadóhivatalban. 5402-7

A budai oldalon egy kisebb szerű ház vételre kerestetik. Részletes ajánlatok „Ház” jelige alatt a laphoz kéretnek. 5822-7

ELADÁS.

Csemege-szőllő 3-400 métermázsza eladó, részben vagy egészben. Czim a kiadóban. 1889-8

Gyümölcs és szőlőszállító kosarak 100-ánként 17 forintért kapható. Báró Glaubitz kivitelei telepe Budapest, Garay-tér 11. 1881-8

VÉTEL.

Külföldi papírgyár óhajt a helybeli piacon képviselőt alkalmaztatni. Csakis szakemberek kerestetnek. Ajánlatokat „Paper” jeligére a lap kiadóhivatala továbbít. 5802-9

Mielőbbi megvételre kerestetik egy 4-méteres portál. Czim a kiadóhivatalban. 5722-9

KIADÓ SZOBÁK.

25 frtért teljes ellátást külön bejárattal szobával nyer 1 fiatal ur. Czim a kiadóhivatalban. 5738-10

Egy csinosan butorozott szoba, fürdőszoba használattal és esetleg teljes ellátással. kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 5650-10

Intelligens családnál lakást és teljes ellátást kaphat olesó ár mellett 1-2 vidéki fiu a Józsefvárosban. Kifűnő bánásmód biztosított. Czim a kiadóban. 5788-10

Elegánsan butorozott utcza szoba, az 401-ut közelében, kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 5698-10

Jgen szépen butorozott kétablakos tisztá udvari szoba azonnal kiadó. Czim a kiadóban. 5580-10

Egy elegánsan butorozott udvari szoba a Szentkirályi-utcában kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 5652-10

LAKÁS KERESTETIK.

A Csengery- Izabella és Vörösmarty-utcában, a Király-utca tájékán 2 szobás utcza lakás minden hozzátartozóval kerestetik. Levélbeli ajánlat „Tiszta lakó” címen a kiadóhivatalba intézendő. 5506-11

A Nagymező-utca környékén keresek egy utcza lakást 2, esetleg 3 szobából és stb-ből álljon. Az évi bér megnevezésével ellátott ajánlatok „Lakás 1898” alatt a kiadóhivatalhoz czimzendők. 5750-11

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, egyetemi helyiségnek, vivőformának, magániskolának vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 3682-17

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél, rekedtségnél vegyen 30 krért Réthy-féle Pemetőfi-czukorkát. 1537-18

Két iskolásleánykát teljes ellátásra elfogad a jövő iskolai tanévre intelligens gyermektelen házaspár. Szigoru felügyelet. Zongoraoztatás, esetleg zongorahasználat. Czim a kiadóban. 5700-18

A legelegánsabb utcza ruhákat olesó árban készít egy elsőrangú varrónő. Czim a kiadóhivatalban. 5428-18

Zejes ellátást nyerhetnek intelligens fiatal emberek vagy tanulók egész éven át szerény feltételek mellett. Czim a kiadóhivatalban. 5443-18

Jgen ügyes női ruha-varrónő ajánlkozik házakhoz napi 1 frt 50 krért. Czim a kiadóhivatalban. 5508-18

Mekünk bemutatott színtelen megbízható hiteles közönséges című könyv, volt ára 2 frt 50 kr., most csak 50 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beutó díj mellett bejuttatva, vagy 50 kr utóvét nélkül.

TITKOS BETEGSÉGEKET, hűgyesfolyásokat és sebket, az ártalmatlan és utóbajkát, az olgyengült férfere, magánlések, s bajkór utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást, barmenyire időkét is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanúság egyik főokozója és barmbetegségeket gyógyít új gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan.

Dr. GARAI ANTAL
orvos, sebész, szemész- és szülészudor v. cs. kir. oszt. főorvos
Budapest, Belváros, IV. ker., Kigyó-utca 1. szám.
II. emelet. Bejárat a lépcsőnél.

Rendel naponta délelőtti 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 óráig 8 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszolnak és gyórt-szerokról is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem.
Ugyanott megjelent és a szerzőnő: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető.

NÉPSZERŰ UTMOGATÓ.
(Már a 12-ik kiadásban megjelent a nemi betegségek és ezek ézszerű gyógykezelésének című könyv, volt ára 2 frt 50 kr., most csak 50 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beutó díj mellett bejuttatva, vagy 50 kr utóvét nélkül.)
A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. II. A nemi éte ébredése. III. Az öntörzvényes s az éjjei magömlések IV. Hűgyes-csapadék-trippen és húgyvesztések. V. A bajkór (sípiális), VI. A fehérfolyás. VII. Elgyengült férfere. VIII. Női magtalanúság. IX. Az ivarszervek megbetegedéseinek főtenyezője: a prostitúció.

POLGÁR SÁNDOR
orvostem. gyakorlott orvos mű és köts érész.
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körút 50. sz.
Ajánlja duaan felszerelt rak-tarát saját gyármányu orvos, sebész és betegápolási tárgyakban.

Saját tulajmánya, nagy kir. szabádmazott Polgár-féle **sérvkötő,** haslózó, görcsér elleni gumi-harisnya, orthopédia-készítékek, műlábak s kezék stb

Valódi francia különlegességek F. Bergerand fils párid gyárból. 9139

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve

Fontos órvédelemre.
Bull dogg-Memecis
6 lövőtű revolver csak **4 frt**

Bőrtáska, szíj és tölténye 5 frt. Vadászrevolver nagy választékban.

FÖLDESSY L.
szakműves Budapest, Múzeum-körút 3. Vidéki székülési és utazási vagy pénz előzetes beküldése mellett. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Idős és fiatal embereknek ajánlatos tanulságul dr. Müller egész. tanácsos új bővített kiadásban megjelent műve a **megzavart ideg-és nemi-szervezetről** és ennek radikális gyógyításáról. Bérmentes küldés 60 krért bélyegekben. **Curt Röber, Braun-schweig.**

25 évi, részben katonaságnál, a budapesti és bécsi kórházakban, részben magánorvos praxisban szerzett bő tapasztalatok utján gyógyítja, legrövidebb idő alatt, lelkiismeretes alaposággal és biztos eredménnyel

Dr. Kajdacsy József
v. cs. és kir. ezredorvos

a nemi betegségek elnevezése alatt összeg foglalható valamennyi bántalmat, makacs női és barmbetegségeket, gyengeségi állapotokat pedig az orvosi világ által legújabbban felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Elektromassage
által.

Lakik: Budapest, V., Váci-körút 4. I. emelet. 418

Levelekre díjmentesen és kimerítően válaszol-tatik. Gyógyszerekről is gondoskodva lesz **Nőknek külön váróterem.**

Rendelés naponta 9-4 óráig és este 7-8-ig.

Hirdetések felvételnek lapunk kiadóhivatalában **VIII., József-körút 65. szám.**